FÖRSLAG

TILL

LAG

ANGÅENDE

ERSÄTTNING AF ALLMÄNNA MEDEL I VISSA FALL FÖR SKADA, FÖRORSAKAD AF EMBETS- ELLER TJENSTEMAN, SOM MED UTSÖKNINGSMÅL HAR BEFATTNING,

SAMT TILL

ANDRA DERMED SAMMANHÄNGANDE FÖRFATTNINGAR,

AFGIFNA

AF

DEN GENOM NÅDIGT BESLUT DEN 8 MARS 1895 FÖRORDNADE KOMITÉ.

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1896.

TILL KONUNGEN.

Enligt nådigt bref den 8 Mars 1895 har Eders Kongl. Maj:t funnit godt att åt en komité uppdraga att utreda, huruvida och under hvilka vilkor statsmakten må kunna ikläda sig ansvar för skada och förluster,

som kunna varda enskilde samhällsmedlemmar tillskyndade genom felaktig embetsförvaltning af de myndigheter, hvilka jemlikt 1 kap. Utsökningslagen den 10 Augusti 1877 med utsökningsmål hafva befattning, samt derefter inkomma med underdånigt betänkande och förslag i ämnet; och har Eders Kongl. Maj:t genom samma nådiga bref förordnat till ordförande i denna komité undertecknad Annerstedt samt till ledamöter undertecknade Bagge, Cavalli och Erickson äfvensom dåvarande Byråchefen C. E. Cassel.

Sedan den sistnämnde på ansökan blifvit den 4 Oktober 1895 i nåder entledigad från uppdraget att vara ledamot i komitén, täcktes Eders Kongl. Maj:t samma dag till ledamot i hans ställe utse undertecknad Marks von Würtemberg.

Till fullgörande af det nådiga uppdraget får komiten härmed i underdånighet öfverlemna:

dels förslag till

1:o) Lag angående ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, förorsakad af embets- eller tjensteman, som med utsökningsmål har befattning;

2:o) Lag angående ändrad lydelse af 17 kap. 11 § Handelsbalken; samt

3:o) Lag angående ändrad lydelse af 85, 86, 143 och 164 §§ Utsökningslagen den 10 Augusti 1877;

dels ock förslag till

4:o) Kungörelse angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i Kungörelsen om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål samt angående hvad vid Utsökningslagens tillämpning i vissa andra fall skall iakttagas den 12 Juli 1878;

5:o) Kungörelse angående ändrad lydelse af 9 § i Förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 Juli 1878.

6:o) Kungörelse angående ändrad lydelse af § 25 i Instruktionen för landshöfdingarne i rikets län samt de vid länsstyrelserna anstälde tjenstemän den 10 November 1855;

7:o) Kungörelse angående inventering i vissa fall hos embets- och tjenstemän, som med utsökningsmål ega taga befattning;

8:o) Kungörelse angående ändrad lydelse af § 17 i Instruktionen för kronofogdarne den 10 November 1855;

9:o) Kungörelse angående ändrad lydelse af 4 § i Förordningen angående stadsfogdes tillsättning och om vilkoren för erhållande af sådan befattning den 12 Juli 1878;

10:o) Kungörelse angående skyldighet för stadsfogde att hålla kassajournal; samt

11:o) Kungörelse angående förbud för embets- och tjenstemän, som med utsökningsmål hafva befattning, att i eget namn i bankinrättning insätta tjenstemedel;

äfvensom motiv till dessa förslag.

Derest ifrågavarande förslag varda godkända, torde, på sätt i motiven anförts, bestämmelse böra meddelas om rätt för kronofogde och stadsfogde att för postförsändelser i utsökningsmål använda tjenstefrimärken och tjenstebrefkort, hvarjemte synes böra förordnas att tryckta blanketter till kassajournaler och summariska utdrag deraf äfvensom till de meddelanden, som enligt det af komitén föreslagna tillägg till 18 § i Kungörelsen om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål m. m. den 12 Juli 1878, skola af utmätningsman aflåtas, böra genom länsstyrelserna tillhandahållas kronofogdarne.

Underdånigst

L. ANNERSTEDT.

A. H. BAGGE. H. CAVALLI.

OSKAR ERICKSON. E. MARKS v. WÜRTEMBERG.

Stockholm den 24 Januari 1896.

Förslag

till

Lag

angående ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, förorsakad af embets- eller tjensteman, som med utsökningsmål har befattning.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Tillgriper och förskingrar embets- eller tjensteman, som enligt 1 Kap. Utsökningslagen eger att med utsökningsmål taga befattning, penningar, värdehandlingar eller annat, som han enligt Utsökningslagen fått om händer, skall ersättning för det tillgripna och förskingrade utgå af allmänna medel.

2 §.

Är embets- eller tjenstemannen af domstol förklarad saker till tillgreppet och förskingringen, skall den, som vill för det tillgripna och förskingrade erhålla ersättning af allmänna medel, inom sex månader från den dag domstolens utslag meddelades till Konungens Befallningshafvande ingifva sin till Kammarrätten stälda ansökning om ersättningens utbekommande. Har embets- eller tjenstemannen aflidit eller rymt, och kan i följd deraf frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen ej af domstol pröfvas, skall ansökningen ingifvas inom sex månader från den dag, Konungens Befallningshafvande låtit i allmänna tidningarne kungöra, att brist yppats i medel eller annat, som den döde eller afvikne i kraft af sin tjenst haft om händer.

Inkommer ej ansökningen inom den tid nu är sagd, hafve sökanden sin rätt mot Kronan förlorat.

3 §.

Har ansökning, som i 2 § afses, till Konungens Befallningshafvande inkommit, åligger det Konungens Befallningshafvande att densamma jemte eget utlåtande till Kammarrätten insända; och varde Kammarrättens advokatfiskal i målet hörd.

Pröfvar Kammarrätten sökanden hafva visat sin rätt, eller finnes hans anspråk uppenbart obefogadt, varde ersättningsfrågan af Kammarrätten afgjord. I annat fall varde sökanden hänvisad att efter stämning utföra sin talan vid allmän domstol i den ort, der tillgreppet och förskingringen egt rum.

Öfver Kammarrättens utslag må klagan föras hos Konungen inom den tid och i den ordning, som gälla för fullföljd af besvär i balansmål; dock må utslaget gå i verkställighet utan hinder deraf, att det ej vunnit laga kraft.

4 §.

Varder sökanden hänvisad att sin talan vid allmän domstol utföra, stånde ock Kronan fritt att genom sakens instämmande äska pröfning af sökandens rätt.

5 §.

Har ersättning enligt denna lag utgått, ege Kronan att söka sitt åter af den eller dem, som äro för det tillgripna och förskingrade ansvarige.

6 §.

Varder embets- eller tjensteman, som förklarats saker till tillgrepp och förskingring, frikänd i högre Rätt, ege Kronan söka återvinning af hvad såsom ersättning enligt denna lag blifvit utbetaldt.

7 §.

Hvad förut i denna lag är stadgadt skall ega tillämpning jemväl der embets- eller tjensteman, hvarom i 1 § sägs, tillgriper och förskingrar

hvad han fått om händer enligt särskilda stadganden om utmätning för kommunalutskylder, allmänna afgifter med mera,

influtna bötesandelar, hvilka ej tillkomma Kronan, samt

hvad för fullföljd af talan blifvit nedsatt och å tjenstens vägnar af honom tagits om händer;

så ock der kronofogde tillgriper och förskingrar andra medel, som i fögderiets specialräkning skola redovisas eller eljest af honom å tjenstens vägnar till redovisning emottagits.

I fall, som i denna § sagda äro, skall dock ersättning af allmänna medel ej utgå för hvad ledamot i magistrat eller stadsfogde tillgriper och förskingrar af stadens medel.

Denna lag träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse af 17 Kap. 11 § Handelsbalken.

Härigenom förordnas, att 17 Kap. 11 § Handelsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

11 §.

Derefter skola, utan förmånsrätt sig emellan, gäldas: kyrkors, fattigkassors och socknemagasiners fordringar hos deras föreståndare; Kronans, Rikets Ständers, städers och allmänna af Konungen stadfästade kassors, penningeverks och inrättningars fordringar hos de tjenstemän, som äro satte att deras inkomster uppbära, för hvad af sådan uppbörd hos dem innestår; så ock fordringar i öfrigt hos Kronans embets- eller tjenstemän för egendom, som desse, i och för embete eller tjenst, emottagit. *Har ersättning af allmänna medel utgått för hvad embets- eller tjensteman tillgripit och förskingrat, skall, der Kronan af honom söker sitt åter, den fordran utgå med förmånsrätt som nu är sagd.*

Hvad nu är stadgadt skall icke ega tillämpning i förmånsrättstvister, hvilka göras anhängiga före utgången af December månad 189 .

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse af 85, 86, 143 och 164 §§ Utsökningslagen den 10 Augusti 1877.

Härigenom förordnas, att 85, 86, 143 och 164 §§ Utsökningslagen den 10 Augusti 1877 skola erhålla följande ändrade lydelse:

85 §.

Utmätningsmannen åligger att, då fast egendom blifvit tagen i mät, genast anmäla det hos öfverexekutor och tillika, om gäldenären vid utmätningen uppgifvit auktionsställe, såsom i 94 § sägs, gifva det tillkänna.

Har fast egendom blifvit utmätt för icke intecknad fordran, vare utmätningsmannen pligtig att genast å landet till domaren och i stad till Rätten insända bevis om utmätningen och beloppet af den fordran, hvarför utmätningen skett.

86 §.

Har borgenär, som sökt utmätning, lemnat gäldenär anstånd med betalningen, må ej målet derigenom uppehållas utöfver sex månader. Fortfar anståndet vid utgången af nämnda tid, vare ansökningen förfallen och gånge verkställd utmätning åter.

143 §.

Medel, som till utmätningsman influtit och borgenär tillkomma, skola, utom i fall som i 137 § sägs, under åtta veckor hållas borgenären till handa hos utmätningsmannen. Varda medlen ej under den tid eller derefter före ingången af nästföljande kalendermånad af borgenären lyftade, skola de ofördröjligen af utmätningsmannen i länets ränteri nedsättas; och ege utmätningsmannen sedermera att med beviset om nedsättningen till borgenären redovisa. Lag samma vare om fordringsbevis, som för utmätnings vinnande blifvit af borgenär aflemnadt och efter målets handläggning bör till honom återställas.

Försummar borgenär att ur utmätt egendom taga betalning, hafve ej rätt till ränta från den tid det af honom berott att betalning njuta, der ej på grund af stadgandet i 138 § sådan ränta må honom tillgodokomma.

Har någon fått lyfta köpeskillingsmedel, innan frågan om bättre rätt dertill blifvit slutligen pröfvad, och finnes han sedan pligtig att det lyftade eller någon del deraf återbära, gälde ränta efter sex för hundrade om året.

164 §.

All nödig kostnad för utmätning samt utmätt egendoms vård och försäljning, så ock för köpeskillingens fördelning skall ur den utmätta egendomen gäldas; kostnad, som ej sålunda gulden varder, skall af sökanden betalas *och må, der den ej vid anfordran gäldas, hos honom utmätas.*

Sökes utmätning på grund af dom eller utslag, som ej vunnit laga kraft, vare sökanden pligtig att utmätningskostnaden förskjuta, om utmätningsmannen det äskar.

Denna lag träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i Kungörelsen om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål samt angående hvad vid Utsökningslagens tillämpning i vissa andra fall skall iakttagas den 12 Juli 1878.

Härigenom förordnas, att 1, 2, 16, 18 och 19 §§ i Kungörelsen om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål samt angående hvad vid Utsökningslagens tillämpning i vissa andra fall skall iakttagas den 12 Juli 1878 skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Den dagbok, som kronofogde och stadsfogde böra hålla öfver alla mål, i hvilka utmätning eller annan deras åtgärd enligt Utsökningslagen äskas, skall så inrättas och föras, att i särskilda kolumner upptagas:

1. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
2. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
3. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
4. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
5. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
6. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
7. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
8. — — — — — — — — — — — — — — — — — —

9. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
10. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
11. vid årets slut balanserade belopp:
ej influtna;
i länets ränteri nedsatta;
innestående hos förrättningsmannen.

2 §.

Vid dagbokens förande iakttages:
1. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
2. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
3. i fjerde och femte kolumnerna skall för den sökande och den, mot hvilken verkställighet sökes, jemte deras namn, utsättas titel eller hemvist *samt för sökanden jemväl postadress, der sådan uppgifvits eller eljest är för fogden känd;*
4. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
5. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
6. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
7. i nionde kolumnen antecknas hvarje af förrättningsmannen i målet vidtagen åtgärd, som icke är af beskaffenhet att anteckning derom i sjunde kolumnen skett; och skall i nionde kolumnen alltid utsättas dagen, då åtgärd vidtagits, hinder mött, medel influtit, *medel afsändts för nedsättning i länets ränteri, bevis om nedsättningen ankommit* eller betalnings- eller förmånsrättsanspråk blifvit af annan än den sökande framstäldt;
8. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
9. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
10. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
11. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
12. — — — — — — — — — — — — — — — — — —
13. — — — — — — — — — — — — — — — — — —

16 §.

Då vid köpeskillingsfördelning, som af utmätningsman verkställes, medel jemlikt 136 § Utsökningslagen böra i länets ränteri nedsättas, åligger det utmätningsmannen att för sådant ändamål medlen genast insända till öfverexekutor, som har att nedsättningen verkställa. Lag samma vare, der medel vid fördelningen blifvit borgenär tillagda och icke inom fyra veckor derefter af honom hos utmätningsmannen blifvit lyftade.

Penningar och fordringsbevis, hvilka enligt 143 § Utsökningslagen böra i länets ränteri nedsättas, skola af fogden till ränteriet insändas, hvarefter beviset öfver nedsättningen af fogden förvaras för att vid målets redovisning sökanden tillhandahållas.

18 §.

Då borgenär skriftligen begärt att medel, som skola honom tillhandahållas, måtte under uppgifven adress med posten öfversändas, åligger det kronofogde eller stadsfogde att medlen under assurans enligt adressen *ofördröjligen* afsända; och må fogden dervid göra afdrag för porto och assuransafgift jemte den ersättning, som särskildt är stadgad. Det assuransbevis, som angående sålunda afsända medel af postanstalt meddelas, eger fogden använda såsom verifikation till dagboken. *Är sådan begäran, som nyss är sagd, ej framställd, och är borgenärens adress för fogden känd, åligger det i de fall, då sammanträde för fördelning af köpeskilling icke egt rum, fogden att, då penningar influtit och äro för lyftning tillgängliga, derom skriftligen underrätta borgenären med uppgift om den tid, då medlen, derest de ej lyftas, komma att till länets ränteri insändas.*

Eger borgenär att återbekomma aflemnadt fordringsbevis, skall fogden, om borgenärens adress är för honom känd, lemna borgenären skriftlig underrättelse om den tid, inom hvilken fordringsbeviset må återtagas hos fogden.

19 §.

Nedsättas penningar hos kronofogde eller stadsfogde till fullgörande af Hofrätts dom *enligt hvad i 39 § Utsökningslagen* sägs, skall anteckning derom ske i nionde kolumnen af dagboken.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse af 9 § i Förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 Juli 1878.

Härigenom förordnas, att 9 § i Förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 Juli 1878 skall erhålla följande ändrade lydelse:

9 §.

Hvad i uppbördsförfattningarna stadgas om redovisning för kronoutskylder och andra i sammanhang med dem debiterade utskylder och afgifter lände till efterrättelse; och åligger det stadsfogde, hos hvilken handräckning för uttagande af sådana utskylder eller afgifter blifvit begärd, att så skyndsamt afgifva redovisning, att vederbörande uppbördsman må kunna fullgöra den honom enligt samma författningar åliggande redovisningsskyldighet.

Begäres hos kronofogde eller stadsfogde eller i stad, der stadsfogde ej finnes, hos magistrat handräckning för indrifning af andra utskylder eller afgifter, åligger det fogden eller magistraten att *till den, som hand-*

räckningen påkallat, aflemna eller öfversända influtna medel åtminstone en gång under hvarje kalendermånad, samt att skyndsamt och sist inom tre månader från den dag handräckningen begärdes afgifva redovisning i ärendet.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse af § 25 i Instruktionen för landshöfdingarne i rikets län samt de vid länsstyrelserna anstälde tjenstemän den 10 November 1855.

Härigenom förordnas, att § 25 i Instruktionen för landshöfdingarne i rikets län samt de vid länsstyrelserna anstälde tjenstemän den 10 November 1855 skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 25.

Mom. 1. Om under länsstyrelsens inseende ställd uppbördsman beträdes med tillgrepp, förskingring eller brist vid redovisning af allmänna medel eller annat, som under uppbördsmannaansvar blifvit honom anförtrodt, eller vid dödsfall sådant förhållande yppas, tillhör det Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att, med iakttagande af hvad gällande författningar derom stadga, skyndsamt vidtaga nödiga åtgärder till bevarande af det allmännas rätt samt om förhållandet och dessa åtgärder hos Statskontoret och Kammarrätten göra anmälan äfvensom ombesörja *utredning af balansen och till Kammarrätten afgifva utlåtande öfver dess belopp.*

Mom. 2. Har embets- eller tjensteman, som enligt I Kap. Utsökningslagen eger att med utsökningsmål taga befattning aflidit eller rymt, och yppas vid inventering eller annorledes brist i medel

eller annat, som han å tjenstens vägnar haft om händer, åligger det Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att ofördröjligen derom utfärda kungörelse, som införes i allmänna tidningarne; skolande denna kungörelse jemväl intagas i länskungörelserna med uppgift om dagen, då den varit i allmänna tidningarne införd.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående inventering i vissa fall hos embets- och tjenstemän, som med utsökningsmål ega taga befattning.

Härigenom förordnas:

§ 1.

Minst en gång hvarje år skall af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eller den han i sitt ställe förordnar hos kronofogde och stadsfogde äfvensom hos magistrat, som utöfvar utmätningsmans befattning, förrättas inventering af de penningar och värdehandlingar, fogden eller magistraten å tjenstens vägnar emottagit.

§ 2.

Har utmätningsman aflidit eller rymt, åligger det Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att sjelf eller genom ombud anställa inventering efter den döde eller afvikne. Lag samma vare, om magistratsledamot, som är till öfverexekutor förordnad, dör eller afviker.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse af § 17 i Instruktionen för kronofogdarne den 10 November 1855.

Härigenom förordnas, att § 17 i Instruktionen för kronofogdarne den 10 November 1855 skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 17.

Kronofogde åligger:

1:o) *att enligt särskildt meddelade föreskrifter föra dagbok i utsökningsmål och att i diarium dag för dag anteckna i öfriga mål och ärenden ankomna skrifvelser samt aflemnade eller insända handlingar med upplysning om de åtgärder, som i hvarje ärende vidtagas, eller, der åtgärderna i särskild längd antecknas, uppgift å dagen, då ärendet slutligen redovisas;*

2:o) *att för hvarje år enligt föreskrifvet formulär föra kassajournal, som skall för hvarje månad afslutas och af kronofogden undertecknas;*

3:o) *att inom åtta dagar efter hvarje månads utgång till Kongl Maj:ts Befallningshafvande insända summariskt utdrag af kassa journalen, upptagande behållningen vid månadens början, under månaden influtna medel och verkstälda utbetalningar samt behållningen vid månadens slut;*

4:o) *att förvara och vårda konceptexpetitioner; samt*

5:o) *att efter hvarje års utgång låta inbinda ankomna författningar äfvensom de konceptexpeditioner, hvilka icke lämpligare på annat sätt förvaras.*

Då kronofogde tjensten till- eller afträder, skall inventering af kontorets handlingar förrättas, derom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordnar; och stånde den afträdande i laga ansvarighet för hvad af kronofogdearkivet kan, under hans tjenstetid, vara förskingradt. Af bref, stälda till kronofogde och häradsskrifvare gemensamt, skall den förre genast lemna den senare bestyrkt afskrift.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående ändrad lydelse af 4 § i Förordningen angående stadsfogdes tillsättning och om vilkoren för erhållande af sådan befattning den 12 Juli 1878.

Härigenom förordnas, att 4 § i Förordningen angående stadsfogdes tillsättning och om vilkoren för erhållande af sådan befattning den 12 Juli 1878 skall erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

Stadsfogde vare pligtig att för de medel, han i och för tjensten om händer får, ställa pant eller borgen till belopp, som i Stockholm af Öfverståthållareembetet och i öfriga städer af Magistraten föreskrifves och ej må bestämmas lägre än hvad för kronofogde är stadgadt.

Pant eller borgen skall pröfvas af Öfverståthållareembetet eller Magistraten, hvilka myndigheter det ock åligger att den stälda säkerheten förvara och tillse, att den icke till sitt värde förminskas eller upphör.

Då stadsfogde till- eller afträder tjensten, skall i Stockholm af Öfverståthållaren eller den han i sitt ställe förordnar och i öfriga städer af Magistraten eller någon dess ledamot förrättas inventering af de till tjensten hörande medel och handlingar.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående skyldighet för stadsfogde att hålla kassajournal.

Härigenom förordnas:

Stadsfogde åligger att enligt formulär, som fastställes i Stockholm af Öfverståthållareembetet och i öfriga städer af Magistraten, föra kassajournal, som för hvarje månad afslutas och af stadsfogden undertecknas, samt att inom åtta dagar efter hvarje månads utgång i Stockholm till Öfverståthållareembetet samt i öfriga städer till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Magistraten insända summariskt utdrag af kassajournalen för den gångna månaden, upptagande behållningen vid månadens början, under månaden influtna medel och verkställda utbetalningar samt behållningen vid månadens slut.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

Förslag

till

Kungörelse

angående förbud för embets- och tjenstemän, som med utsökningsmål hafva befattning, att i eget namn i bankinrättning insätta tjenstemedel.

Härigenom förordnas:

Ej må embets- eller tjensteman, som eger att med utsökningsmål taga befattning, i eget namn i bankinrättning insätta medel, som han å tjenstens vägnar emottagit. Vill han insätta medel, som enligt lag eller författning må viss tid hos honom innestå, skall insättningen verkställas å en af honom öppnad tjensteräkning i Riksbanken eller annan bankinrättning, för hvilken Konungen fastställt reglemente.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 Januari 189 .

MOTIV.

Frågan om statens skyldighet att ansvara för skada, som embets- eller tjenstemän i sin tjensteutöfning förorsakat enskilda personer, har i vårt land sedan flera år tillbaka varit föremål för lagstiftningens uppmärksamhet. Efter att hafva år 1875 behandlats vid det då hållna andra nordiska juristmötet och dervid tillvunnit sig lifligt intresse, bragtes frågan år 1881 å bane inom svenska riksdagen. I en af Presidenten K. J. Berg inom Andra Kammaren väckt motion anfördes, att enligt gällande rättsuppfattning någon rättslig förbindelse i allmänhet ej ålåge statsmakten att godtgöra skada, som dess organ genom felaktig embetsförvaltning tillskyndade enskilde, men att det kunde ifrågasättas, huruvida ej dylik skyldighet borde för vissa fall stadgas; och erinrade motionären till stöd för denna åsigt derom, att enskilda personer ofta för åtnjutande eller bevarande af sin lagliga rätt vore nödsakade att till embetsmän öfverlemna större eller mindre del af sin förmögenhet utan att kunna skydda sig mot förlust i händelse det mottagna skulle komma att af embetsmannen förskingras. Detta förhållande kunde enligt motionärens uppfattning ej låta förena sig med ett väl ordnadt samhällstillstånd, och full trygghet i nämnda hänseende stode ej att vinna med mindre staten åtoge sig ansvarighet för hvad under angifna omständigheter kunde blifva af en embetsman förskingradt och han ej mäktade återgälda. Motionären hemstälde på grund häraf, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t efter förutgången utredning täcktes taga i öfvervägande, huruvida och under hvilka vilkor statsmakten kunde, till befrämjande af ett betryggadt rättstillstånd, ikläda sig ansvar för skada och förluster, som af statens embetsmän genom felaktig embetsförvaltning kunde blifva enskilda samhällsmedlemmar utan deras förvållande tillskyndade, samt derefter till Riksdagen göra den framställning i ämnet, som af omständigheterna kunde finnas påkallad. Motionen till-

styrktes af vederbörande utskott och bifölls i båda kamrarne, hvarefter Riksdagen den 13 April 1881 aflät en underdånig skrifvelse af det föreslagna innehållet.

Denna skrifvelse blef den 15 November 1884 föredragen i statsrådet; och yttrade dervid chefen för Justitiedepartementet hufvudsakligen följande: Enligt gällande lagstiftning hade staten icke i allmänhet någon rättslig förbindelse att godtgöra skada, som af statens organ genom felaktig embetsförvaltning kunde tillskyndas enskilda samhällsmedlemmar, och en sådan skyldighet i den utsträckning Riksdagen ifrågasatt vore ej heller i något annat land genom allmänt stadgande påbjuden. Orsaken dertill låge ej deri, att man i princip underkände statens skyldighet i nämnda hänseende, utan i svårigheten att finna allmänna regler, tillämpliga under alla de vexlande förhållanden, i hvilka statens organ trädde till enskilda samhällsmedlemmar. Om man besinnade, att ersättning kunde komma i fråga för obehörigt beröfvande af personlig frihet, för skada till egendom, vållad genom felaktiga beslut af domstolar och administrativa myndigheter, för förfalskning eller förderfvande af värdehandlingar, som lemnats åt offentlig myndighet för lagsökning, utmätning m. m., för skada, som uppkommit å gods, lemnadt till förtullning eller till transporterande å jernväg eller med posten, o. s. v., måste man erkänna, att några allmänna regler ej försloge, utan att särskilda bestämmelser för hvarje slag af embetsförseelse vore af nöden, och ändamålsenligast syntes derför vara, att det omfattande ämnet behandlades partielt och lagstiftningen efter hand utvecklades till sitt fulla omfång. Den större säkerhet, hvarmed man under ett sådant förfarande ginge till väga och den större lätthet, hvarmed man inom ett trängre område kunde beräkna de uppoffringar, som staten för ändamålet hade att ikläda sig, måste nämligen öka utsigterna till framgång. De ämnen, som först borde göras till föremål för behandling, vore enligt departementschefens åsigt frågorna om ersättning i händelse af olycksfall vid trafik å statens eller enskildes jernvägar samt om statens pligt att utgifva godtgörelse åt oskyldigt häktade eller dömde; och departementschefen hemstälde alltså, att Kongl. Maj:t täcktes förklara, att Riksdagens

ifrågavarande skrifvelse ej skulle för det dåvarande föranleda annan åtgärd, än att chefen för Justitiedepartementet skulle låta utarbeta förslag till föreskrifter dels angående ersättning i händelse af olycksfall vid jernvägs drift och dels rörande ersättning till oskyldigt häktade eller till frihetsstraff dömde.

Denna hemställan bifölls och hade till följd utarbetandet af de båda lagar, som den 12 Mars 1886 utfärdades angående ansvarighet för skada i följd af jernvägs drift och angående ersättning af allmänna medel åt oskyldigt häktade och dömde.

Efter det dessa lagar kommit till stånd fick den af Riksdagen väckta frågan hvila till dess densamma vid 1890 års riksdag åter upptogs. Under åberopande af hufvudsakligen samma skäl, som anförts i den föregående motionen, och med framhållande af åtskilliga fall, der gällande stadganden gjorde det nödvändigt för enskilde att för utfående af sin rätt öfverlemna penningar eller värdehandlingar till exekutiva embets- eller tjenstemän, hemstäldes af en motionär i Andra Kammaren, att Riksdagen måtte ingå till Kongl. Maj:t med en underdånig hemställan af enahanda innehåll som den år 1881 gjorda. Uti en med anledning af denna motion aflåten skrifvelse af den 11 April 1890 anförde Riksdagen, att behofvet af lagstiftning till åstadkommande af säkerhet för enskild person mot skada och förlust, som kunde tillskyndas honom ej allenast derigenom att statens embetsmän förskingrade penningar eller handlingar, som de å tjenstens vägnar mottagit, utan äfven genom felaktig embetsförvaltning i öfrigt, ännu icke blifvit afhjelpt. Det vore emellertid i hög grad obilligt, att statens medborgare till följd af landets egna lagar nödsakades att under vissa förhållanden, för bevarande af sin rätt, till exekutiva myndigheter aflemna penningar eller värdehandlingar utan att staten iklädde sig något som helst ansvar för den händelse dessa genom oredligt eller vårdslöst förhållande å myndigheternas sida skulle gå förlorade. Riksdagen, som sålunda ansåge de förut anförda skälen för behofvet af en lagstiftning i berörda syfte fortfarande ega full giltighet och funne dittills i ämnet vidtagna åtgärder icke vara tillfyllestgörande för det med skrifvelsen afsedda ändamål, anhölle i anledning deraf, att Kongl. Maj:t täcktes

efter föregående utredning taga i öfvervägande, huruvida och under hvilka vilkor statsmakten kunde, utöfver hvad i sådant hänseende redan funnes stadgadt, till befrämjande af ett betryggadt rättstillstånd ikläda sig ansvar för skada och förluster, som af statens embetsmän genom felaktig embetsförvaltning kunde blifva enskilde samhällsmedlemmar tillskyndade, samt derefter till Riksdagen göra den framställning i ämnet, som af omständigheterna kunde finnas påkallad.

Genom särskilda nådiga remisser infordrades från samtliga länsstyrelser äfvensom Justitiekanslersembetet utlåtanden öfver berörda framställning, såvidt den angick frågan huruvida och under hvilka vilkor statsmakten borde ikläda sig ansvar för skada och förluster, som kunde varda enskilde samhällsmedlemmar tillskyndade genom felaktig embetsförvaltning af de myndigheter, hvilka jemlikt 1 kap. Utsökningslagen den 10 Augusti 1877 hade befattning med utsökningsmål. Sedan dessa utlåtanden inkommit, blef ärendet den 8 Mars 1895 föredraget i statsrådet. I det yttrande, som dervid afgafs af chefen för Justitiedepartementet, uttalades ånyo den åsigten, att då frågan om statens ansvarighet för skada, som uppkomme genom felaktig embetsförvaltning, borde för olika tjenstemannaklasser bedömas efter olika grunder, frågan icke lämpligen kunde på en gång upptagas till behandling i hela dess vidd. Riksdagen hade ock, såsom dess skrifvelse utvisade, hufvudsakligen haft sin uppmärksamhet riktad på tjenstefel af de myndigheter, som hade befattning med utsökningsmål, och det vore tvifvelsutan förnämligast på detta område, som behofvet af en lagstiftning i det af Riksdagen angifna syfte framträdt. Den af Riksdagen begärda utredningen och de förslag, som deraf kunde föranledas, borde derför för närvarande lämpligen begränsas till det sålunda angifna området.

Med anledning af hvad departementschefen sålunda anfört och i öfverensstämmelse med hans hemställan blef samma dag åt denna komité uppdraget att utreda, *huruvida och under hvilka vilkor staten må kunna ikläda sig ansvar för skada och förluster, som kunna varda enskilde samhällsmedlemmar tillskyndade genom felaktig embetsförvalt-*

ning af de myndigheter, hvilka jemlikt 1 kap. Utsökningslagen hafva befattning med utsökningsmål, samt derefter inkomma med underdånigt betänkande och förslag i ämnet.

Innan komitén öfvergår till framläggande af den utredning komitén till fullgörande af nämnda uppdrag egnat frågan och till redogörelse för de hufvudsakligaste grunderna för de af komitén utarbetade förslag, torde till belysning af det föreliggande ämnet böra lemnas en kortfattad framställning af de grundsatser, som deruti gjort sig gällande i åtskilliga främmande länder. Dervid må emellertid den anmärkningen förutskickas, att uttryckliga lagbestämmelser i allmänhet saknas, och att i de flesta länder någon fullt bestämd rättsuppfattning ej heller förekommer.

Hvad angår *Tyskland* torde till en början böra omnämnas, att enligt den i äldre tider derstädes rådande rättsåskådning, som funnit uttryck i flera lagbud, såväl staten som korporationer i temligen vidsträckt omfattning ansågos ansvariga för sina funktionärers handlingar, och att denna uppfattning synes hafva bibehållit sig ännu långt efter det den romerska rättens principer vid nyare tidens början lyckades utträngа den nationella rätten. Under nästförflutna århundrade lärer emellertid berörda, från medeltiden härstammande uppfattning hafva aflösts af grundsatser, som bättre läto förena sig med den romerska rätten. Man sökte nämligen vid denna tid likställa förhållandet mellan en furste och hans embetsmän med det, som inom privaträtten råder mellan en hufvudman och hans fullmäktig, och från denna utgångspunkt kom man derhän, att fursten med sin egen eller statens förmögenhet svarade för embetsmännens felaktiga handlingar endast i de fall, då desamma blifvit af honom anbefalda eller gillade, eller han kunde anses hafva åsidosatt sina regeringspligter genom den felande personens antagande till embetsman eller bristande tillsyn öfver hans embetsförvaltning. I ett fall, nemligen i fråga om medel, som deponerats hos vissa myndigheter, erkände man emellertid i doktrin och rättspraxis samt i

vissa stater jemväl i lagstiftningen en mera vidtgående ansvarsskyldighet för staten, och i en stat, Hessen-Cassel, lärer den högsta domstolsinstansen alltifrån midten af förra århundradet hafva gjort gällande ett oinskränkt statsansvar för alla embetshandlingar. På denna punkt stod frågan under adertonde århundradet och i början af det nittonde. Under senare tider hafva emellertid andra åsigter gjort sig gällande. Man har numera temligen allmänt uppgifvit försöken att i de fall, då statsansvar erkännes, härleda detsamma från furstens åsidosättande af sina pligter. Vidare är man öfverens derom, att, då fråga är om embetshandlingar, hvilka falla inom privaträttens område, statens organ intaga samma ställning som privata korporationers representanter, hvilket förhållande anses leda till ett temligen vidsträckt statsansvar för dylika handlingar. Men i öfrigt äro meningarne delade såväl huruvida statsansvar bör ega rum som ock, derest detta erkännes, rörande rättsgrunden för detsamma. Vid ett af de tyska juristmötena har flertalet omfattat den åsigten, att staten i allmänhet vore ansvarig för skada af ifrågavarande art, och denna åsigt synes äfven i literaturen räkna de flesta anhängarne, hvaremot i domstolarnes praxis den motsatta meningen vunnit öfvervägande anslutning. I flera tyska stater förekomma emellertid lagbestämmelser i ämnet. Med undantag af ett i Sachsen-Coburg-Gotha gällande allmänt stadgande om subsidiärt statsansvar för skada, som embetsmän med uppsåt eller af groft vållande tillfogat enskilde, afse dessa bestämmelser endast särskilda fall af embetsfel. Sålunda stadgas flerestädes, att staten ansvarar för medel, som deponerats hos domstolar och vissa administrativa myndigheter, samt för skada, som uppstått genom fel vid fastighetsböckernas förande, och i vissa stater har lagstiftningen derjemte förklarat staten skyldig att godtgöra skada, som vållats genom olaglig häktning.

Äfven i *Österrike* innehåller lagstiftningen uttryckliga bestämmelser om statens skyldighet att ansvara för fel vid fastighetsböckernas förande och i förvaltningen af vissa, hos myndigheter deponerade medel äfvensom för skada genom olaga häktning. Vidare erkänner den österrikiska lagstiftningen ett subsidiärt statsansvar för domares embetsfel och för

embetsmäns obehöriga förfarande i tryckfrihetsfrågor. I öfrigt saknas uttryckliga lagbud. Domstolarnes praxis lärer, ehuru ej konstant, hafva visat benägenhet att göra staten ansvarig jemväl för skada, som uppkommit genom andra embetsfel än de nyss nämnda.

I *Frankrike* gäller enligt art. 1384 af Code civil den grundsatsen, att husbönder och andra principaler äro ansvarige för skada, som förorsakats af deras tjenare och biträden i den verksamhet, som anvisats desse. Huruvida och i hvad mån denna bestämmelse är tillämplig på staten och dess embetsmän är emellertid i såväl literaturen som rättspraxis i hög grad omtvistadt. Medan de allmänna domstolarne städse ansett stadgandets tillämplighet i berörda hänseende vara otvifvelaktig då staten uppträder i privaträttsliga förhållanden, och äfven i andra fall stundom förklarat staten skyldig att ersätta skada, som vållats af dess organ, lärer den högsta administrativa domstolen, conseil d'état, oftast ehuru ingalunda undantagslöst hafva underkänt de anspråk, enskilde uti ifrågavarande hänseende riktat mot staten.

I *Belgien,* der nyssnämnda, i Code civil förekommande stadgande jemväl eger gällande kraft, anses detsamma tillämpligt i de fall, då staten inlåter sig på en verksamhet, som lika väl kan tänkas utöfvad af enskilde, men ej då fråga är om de funktioner, som på grund af sin natur äro de offentliga myndigheterna förbehållna.

Englands lagstiftning innehåller icke någon uttrycklig bestämmelse i förevarande ämne, men enligt konstant domstolspraxis är staten utom i rena kontraktsförhållanden ej ansvarig för embetsmännens handlingar.

I *Danmark* lärer under förra århundradet statens ansvarighet för de af embetsmännen omhänderhafda medel hafva erkänts i praxis, men under förra hälften af 1800-talet förklarades genom flere Kongl. resolutioner, att dylik ansvarighet ej egde rum, och denna uppfattning angifves fortfarande såsom herrskande i fråga om förhållanden af rent offentligrättslig natur. Dock är på grund af särskild lagbestämmelse staten ansvarig för skiftemedel, d. v. s. tillgångar, som vid konkurser och bodelningar omhändertagas af de offentliga skiftesförvaltarne. I

privaträttsliga förhållanden mellan staten och enskilde anses staten bära ansvar för embetsmännens handlingar, och till stöd härför anföres ett stadgande i Christian V:s lag, enligt hvilket husbonde, som gifver sin tjenare eller annan fullmakt att på husbondens vägnar utföra något, sjelf svarar för hvad dervid felas af den, som erhållit fullmakten.

Äfven i *Norge,* der ett stadgande af samma innehåll som det nyssnämnda förekommer i allmänna lagen, synes, åtminstone inom doktrinen, den uppfattningen råda, att staten endast i privaträttsliga förhållanden bär ansvar för sina funktionärers fel. Dock påträffas inom domstolspraxis spår af den åsigten, att staten svarar äfven för skada, som uppkommit genom andra embetshandlingar, åtminstone handlingar af statens högsta myndigheter. Vid åtskilliga tillfällen har dels af regeringen och dels af stortinget ersättning beviljats enskilde för förluster, som förorsakats dem af embetsmän. Stundom har detta skett under omständigheter, som utvisa att man betraktat ersättningens utbetalande såsom en rättslig pligt, stundom åter hafva endast billighetsskäl anförts till stöd för åtgärden.

Den svenska lagstiftningen har intill senare tider ej innehållit andra bestämmelser rörande ifrågavarande ämne än dem, som angå postverkets och statsjernvägarnes ansvarighet för vissa slags post- och jernvägsförsändelser samt telegrafverkets frihet från ansvar för fel och försummelser vid befordran af telegram. I vårt land torde emellertid tvekan ej hafva rådt derom, att under lagstiftningens tystnad någon rättslig pligt för staten att ersätta skada, som enskilde lidit genom embetsfel, ej kan erkännas då fråga är om embetshandlingar af offentligrättslig natur, men att i rent privaträttsliga förhållanden mellan staten och enskilde staten svarar för följderna af embetsmännens handlingar i samma omfattning som juridiska personer i allmänhet bära ansvar för sina representanters görande och låtande. Den i andra länder ofta framträdande åsigten, att staten redan i följd af sakens natur och allmänna rättsgrundsatser vore skyldig att äfven utanför privaträttsliga förhållanden

ansvara för sina embetsmäns rättsstridiga och skadegörande handlingar, har alltså hittills icke gjort sig gällande i Sverige.

Det torde emellertid vara af nöden att i korthet omnämna och granska de grunder, som företrädesvis anförts till stöd för nämnda åsigt. Af det resultat, hvartill en sådan granskning leder, beror nämligen i väsentlig mån den ställning lagstiftningen har att intaga till det föreliggande spörsmålet. Visar det sig, att statens ansvar för dess embetsmäns rättsstridiga handlingar med nödvändighet följer af rättsgrundsatser, som redan vunnit lagstiftningens godkännande eller ingå i det allmänna rättsmedvetandet, tillkommer det staten att i fullt mått erkänna sin ansvarsskyldighet, och lagstiftningens uppgift blir då hufvudsakligen att reglera de former, hvarunder ersättningsanspråk, som uti ifrågavarande afseende kunna uppstå, må göras gällande. Befinnes åter frågan om statsansvaret icke ega något nödvändigt samband med i öfrigt antagna rättsgrundsatser, har man i främsta rummet att undersöka, huruvida skäl ändock kunna föranleda staten att åtaga sig ersättningsskyldighet, och det kan lätt tänkas att en sådan undersökning kommer att för olika slag af embetshandlingar gifva olika resultat.

Bland försöken att ur allmänrättsliga grundsatser härleda skyldighet för staten att ansvara för dess embetsmäns förseelser torde först böra nämnas den teori, som bygger dylikt ansvar derpå, att staten icke skulle visat tillräcklig omsorg vid embetsmännens tillsättande eller öfvervakande (culpa in eligendo sive custodiendo). Ohållbarheten af denna teori torde ligga i öppen dag. Hvarje embetsförseelse förutsätter ingalunda försumlighet i nyss angifna hänseenden; och äfven om sådan försumlighet skulle kunna påvisas, följer deraf endast att den felaktiga handlingen bör tillräknas en öfverordnad statsembetsman såsom en följd af ett utaf denne begånget fel, men det återstår oförklaradt, hvarför ansvaret för detta senare fel skulle drabba staten. En sådan förklaring vore icke ens vunnen, om man trodde sig kunna leda felet tillbaka till statsmaktens högste utöfvare. Staten sjelf kan lika litet som andra juridiska personer vara i rättslig mening vållande till en rätts-

kränkning, och den allmänna rättssats, som låter vållande (culpa) medföra skadeståndsskyldighet, kan följaktligen icke, åtminstone icke i och för sig, utgöra stöd för ett mot staten riktadt anspråk på ersättning för skada, som uppstått genom ett eller annat statsorgans felaktiga handlingssätt. — Den teori, hvarom nu är fråga, härstammar från en tid, då man ej gjorde någon sträng skilnad mellan staten och dess högsta organ, mellan statskassan och monarkens personliga förmögenhet, och den låter försvara sig endast om man utgår från ett dylikt, numera öfvergifvet åskådningssätt.

Enligt andras mening följer statens påstådda ersättningsskyldighet af embetsmännens ställning såsom statens representanter. Den omständigheten, att staten, likasom juridiska personer i allmänhet, ej kan handla annorledes än genom sina organ, anses innebära, att allt hvad dessa i sin offentliga verksamhet göra och låta måste för staten åstadkomma enahanda rättsverkningar som en individuell persons handlingar medföra för honom sjelf, och att följaktligen äfven den rättskränkning, som en embetsman uppsåtligen eller af vållande åstadkommit, bör af staten godtgöras. Denna åsigt synes emellertid innebära ett felaktigt öfverförande af privaträttsliga grundsatser på den offentliga rättens område. I privaträttsliga förhållanden gäller onekligen till en viss grad, att rättsstridiga handlingar, som begås af representanter för juridiska personer, återfalla på dessa, och att en verklig skadeståndspligt på sådant sätt kan uppkomma för det representerade rättssubjektet. Dylika rättsregler betingas af samfärdselns kraf och hafva, särskildt i fråga om kontraktsförhållanden, gjort sig gällande i de flesta rättssystem. Men de praktiska skäl, som dervid varit bestämmande, kunna ej tjena till stöd för påståendet, att staten äfven inom den offentliga rättens område borde såsom sina egna erkänna handlingar, hvilka den, långt ifrån att anbefalla eller godkänna, tvärtom förbjuder och belägger med straff.

En tredje åsigt söker slutligen grunden till statens förment ovilkorliga skyldighet att ansvara för embetsmännens fel deri, att staten ålägger medborgarne att visa embetsmännen hörsamhet och tillit. Den

omständigheten, att staten i allmänhet fordrar att embetsmännens föreskrifter, äfven de rättsstridiga, skola efterkommas, och ålägger de enskilde att för bevarande eller utfående af sin rätt anlita embetsmännens biträde, anser man innefatta åtagande af garanti för följderna af embetsmännens handlingar, likasom utfärdandet af en fullmakt medför ansvar för de åtgärder ombudet vidtager inom gränserna för det honom meddelade uppdraget. Äfven denna åsigt torde emellertid bero af en oriktig tillämpning af privaträttsliga grundsatser på förhållanden, som höra till den offentliga rätten. De rättsregler, som tillförbinda en hufvudman att ansvara för de åtgärder hans ombud vidtager inom ramen af sin fullmakt, äfven om dessa åtgärder skulle strida mot befallningar, som hufvudmannen på sidan om fullmakten meddelat ombudet, hafva sin grund och sitt berättigande deri, att fullmaktens utfärdande är beroende af hufvudmannens fria vilja; men det ligger icke i statens fria skön att anförtro eller fråntaga embetsmännen deras offentliga myndighet. Denna är en nödvändig förutsättning för statens tillvaro och verksamhet, och de missbruk af myndigheten, som trots all omsorg ej kunna förebyggas, äro följaktligen att anse såsom olägenheter, hvilka med nödvändighet åtfölja sjelfva samhällsorganisationen.

Af de nu berörda försöken att ur gällande allmänna rättssatser härleda statens påstådda skadeståndspligt — de enda försök i nämnda riktning, hvilka ansetts förtjena omnämnande — synes alltså intet leda till åsyftadt resultat. Till stöd för de enskildes anspråk på skadestånd kan deremot anföras ett annat, tungt vägande skäl. Det har nyss angifvits såsom en olägenhet, hvilken med nödvändighet vidlåder hvarje statsorganisation, att de enskilde äro mer eller mindre utsatta för rättskränkningar från statsembetsmännens sida. Men det erkännes i vår tid såsom ett önskningsmål af största vigt, att de bördor statsorganisationen medför varda, så vidt möjligt är, likformigt fördelade mellan individerna, så att hvarje samhällsmedlems andel i dessa bördor afpassas efter hans förmåga. Om ock detta önskningsmål, hvilket i synnerhet framträder i fråga om skatternas fördelning, hvarken i detta fall eller eljest fullt kan uppnås, bör det dock aldrig lemnas helt och hållet ur sigte, och från

denna synpunkt måste det ock anses önskvärdt, att den skada, som enskilde lidit genom rättsstridiga embetshandlingar, kunde ersättas ur statskassan, hvarigenom skadeståndsbeloppet likasom andra statsutgifter komme att fördelas på samhällets medlemmar enligt de för beskattningen tillämpade grunder. Detta gäller icke endast om handlingar, hvilka innefatta ett straffbart embetsfel. En embetsåtgärd kan vara felaktig och kränka en annans rätt men ändock ej utvisa den grad af vårdslöshet eller oförstånd, som anses utgöra förutsättning för ansvars ådömande; och det låter till och med lätt tänka sig, att änskönt embetsmannen handlat på ett sätt, som under föreliggande omständigheter var fullt öfverensstämmande med hans embetspligt, det sedermera visar sig, att hans åtgärder innefattat en kränkning af annans rätt.

I alla de nu nämnda fallen talar grundsatsen om samhällsbördornas likformiga fördelning för den enskildes anspråk att af staten hållas skadeslös för den förlust han lidit genom den rättsstridiga handlingen. Dermed är emellertid icke sagdt, att staten bör genom allmänna lagbud erkänna alla dylika anspråk såsom befogade. Någon ovilkorlig giltighet kan nämligen, såsom nyss antydts, icke tillerkännas ifrågavarande grundsats. Befinnes dess tillämpning stå i vägen för genomförandet af de uppgifter staten har att fylla, måste staten afstå från dess erkännande. I sjelfva verket föreligga enligt komiténs åsigt dylika betänkligheter emot statens åtagande af obetingad ansvarighet för alla slags rättsstridiga embetshandlingar. Ett dylikt steg, hvilket hittills icke någon stat velat taga, skulle först och främst medföra afsevärda vådor för rättssäkerheten, så till vida som det öppnade möjlighet för en förnyad undersökning af rättsfrågor, som blifvit i vederbörlig ordning pröfvade. Redan denna omständighet måste, såsom komitén i det följande blir i tillfälle att närmare angifva, föranleda en väsentlig inskränkning i ansvarighetsgrundsatsens tillämpning. Men derjemte torde det med skäl kunna befaras, att grundsatsens fullständiga genomförande skulle ådraga staten bördor, som skulle befinnas i hög grad betungande och möjligen föranleda ett åsidosättande af vigtiga statsintressen. I alla händelser synes, innan någon mera omfattande

erfarenhet står till buds rörande verkningarne af ansvarighetsprincipens upptagande i lagstiftningen, försigtigheten bjuda, att uppmärksamheten till en början riktas endast på vissa områden, der ett praktiskt behof företrädesvis påkallar statens ingripande och nyss angifna olägenheter ega mindre betydelse.

Från nu angifna synpunkter har komitén trott sig böra inom gränserna för det komitén meddelade uppdrag undersöka i hvad mån ansvar för följderna af rättsstridiga embetshandlingar bör genom lag påläggas staten. Då uppdraget, förutom att detsamma är inskränkt till embetshandlingar af öfverexekutorer och utmätningsmän, äfven är i så måtto begränsadt, att det afser endast handlingar, hvilka äro att anse såsom felaktiga, torde det ligga utom komiténs uppgift att behandla frågan om statens ansvar för embetshandlingar, hvilka, ehuru innefattande kränkning af någons rätt, dock, med hänsyn till de förhållanden, hvarunder de egt rum, icke kunna betraktas såsom stridande emot embetspligt, i hvilket hänseende exempelvis kan inom utsökningsväsendets område anföras det fall, att egendom, som innehafves af annan än egaren, blifvit, i saknad af utredning om eganderätten, tagen i mät eller belagd med qvarstad för innehafvarens gäld. Huruvida i detta och likartade fall en enskild, som utan eget vållande lidit en förlust, hvilken ej kan tillräknas vare sig någon annan enskild person eller embetsmyndigheten, bör anses ega berättigadt anspråk att af staten hållas skadeslös, är ett ömtåligt spörsmål, som möjligen förtjenar lagstiftarens beaktande; men komitén har trott sig ej ega anledning att ingå på detsamma.

Deremot har komitén ansett sig böra taga i öfvervägande frågan om statens ansvar för exekutiva embets- och tjenstemäns *felaktiga* embetsåtgärder såväl i de fall, der dessa innefatta straffbara embetsförseelser, som i öfriga fall.

Hvad då till en början angår sådana felaktiga embetshandlingar, som ej kunna medföra straff och följaktligen ej heller ersättningsskyldighet för den felande embetsmannen, har komitén funnit det icke böra ifrågasättas, att staten skulle i någon större omfattning åtaga sig ansvar i dessa fall. En lagstiftning, som tillförbunde staten att ersätta

all skada, som genom felaktiga men ej straffbara embetsåtgärder tillskyndades enskilde, skulle enligt komiténs tanke åsamka staten förpligtelser, hvilka den svårligen mäktade uppfylla. Äfven den mest omsorgsfulla lagstiftare är ur stånd att affatta sina rättssatser på ett sätt, som ej lemnar rum för olika tolkningar eller lätt förklarliga och ursäktliga missförstånd, och felaktiga embetshandlingar af ifrågavarande slag skola redan af denna anledning ej sällan förekomma till och med i den mest välordnade stat. Besinnar man huru ofta i sjelfva verket åtgärder och beslut af underordnade myndigheter blifva i högre instans upphäfda eller ändrade, torde man kunna föreställa sig räckvidden af en lagbestämmelse, som i alla de fall, der en embetsman pröfvades hafva handlat felaktigt men ej gjort sig förfallen till straff, berättigade den, som genom embetshandlingen blifvit lidande, att erhålla godtgörelse ur statskassan. Äfven om en dylik bestämmelse endast skulle gälla handlingar af exekutiva myndigheter, komme den tvifvelsutan att för staten medföra kännbara utgifter; men i sjelfva verket torde intet skäl finnas, hvarför icke enahanda grundsats skulle tillämpas i fråga om handlingar af andra embetsmän, framför allt domare, och blefve detta fallet, skulle ansvaret uppenbarligen visa sig alltför betungande. En lagstiftning om statsansvar för nu ifrågavarande handlingar skulle för öfrigt medföra äfven andra olägenheter af afsevärd beskaffenhet. De ersättningsanspråk, till hvilka densamma gåfve anledning, skulle, möjligen i ganska stor omfattning, föranleda en förnyad undersökning af frågor, som redan blifvit afgjorda genom laga kraftvunna beslut; men att sålunda hvarje samhällsmedlem, som ansåge en på hans rätt inverkande embetsåtgärd vara felaktig, skulle, fastän han ej begagnat sig af de i lag anvisade rättsmedlen, och fastän han ej ville draga vederbörande embetsman till ansvar, ega påkalla åtgärdens granskning af en annan statsmyndighet, synes icke förenligt med god ordning och rättssäkerhetens kraf, och skulle, hvilka former man än tänker sig för denna granskning, kunna medföra ett arbete, som knappast skulle medhinnas af nu befintlig embetspersonal.

Ville man åter, såsom stundom föreslagits, inskränka statens ansvarighet till den skada, som ej kunnat förebyggas genom anlitande af de

vanliga rättsmedlen, möttes man visserligen ej af de senast anförda betänkligheterna, och äfven farhågan att ansvarsskyldigheten komme att visa sig alltför betungande för staten skulle under sådana omständigheter ega mindre vigt, åtminstone så länge man, såsom nu är ifrågasatt, läte ansvaret omfatta endast exekutiva embets- och tjenstemäns handlingar. Den skada, för hvilken ersättning kunde ifrågakomma, derest ansvaret blefve på nyss angifna sätt begränsadt, komme att allenast bestå antingen deri, att en rättighet ej kunnat göras gällande just vid den tid den berättigade önskat utan först senare, eller ock i de verkningar den rättskränkande embetsåtgärden hunnit medföra innan den blifvit af högre myndighet upphäfd; och de förluster, som i nämnda hänseenden kunna uppstå för enskilde, torde, om ock i ett eller annat fall temligen känbara för dessa, dock ej vara af den betydenhet, att deras godtgörande skulle bereda staten några större svårigheter. Komitén har emellertid funnit det uppenbart, att staten icke bör uti ifrågavarande hänseende åtaga sig ansvar för öfverexekutorers och utmätningsmäns handlingar under annan förutsättning än att staten samtidigt vore i tillfälle att ikläda sig enahanda garanti för åtskilliga andra embetsmäns, särskildt domares, åtgärder; och då komiténs uppdrag ej ger anledning till behandling af sistnämnda, temligen vidtomfattande fråga, har komitén trott sig ej böra beträffande de exekutiva embets- och tjenstemännens felaktiga men ej straffbara handlingar tillstyrka någon som helst tillämpning af grundsatsen om statens ansvarighet.

Det återstår då att behandla de fall, der den rättsstridiga embetshandlingen är en verklig embetsförseelse, en handling som lagstiftningen belägger med straff och ersättningsskyldighet. Det är på dylika handlingar man såväl hos oss som annorstädes företrädesvis haft uppmärksamheten riktad, då man sysselsatt sig med frågan om statsansvar för felaktiga embetsåtgärder. Ansvarighetsgrundsatsen torde också här kunna vida lättare genomföras än i de förut behandlade fallen. De betänkligheter, som från rättssäkerhetens synpunkt ställa sig i vägen för ett mera fullständigt tillämpande af nämnda grundsats på de felaktiga men ej straffbara embetsåtgärderna, föreligga icke i de nu afsedda fallen,

der frågan om den rättsstridiga handlingens bestraffande i alla händelser måste föranleda en förnyad undersökning af de förhållanden, under hvilka den företagits. Ej heller torde på detta område tanken på statsansvarets genomförande kunna på förhand afvisas dermed att dess realiserande skulle ådraga staten alltför kännbara uppoffringar. Ansvarsbördan komme i dessa fall ej såsom i de förut behandlade att i sin helhet drabba staten. Jemte denna hade den felande embetsmannen att svara för skadan antingen så, att skadeståndsanspråket borde i främsta rummet riktas emot denne och statens ansvar komme att omfatta endast den del af skadan, som ej blefve på denna väg godtgjord, eller så, att staten efter att hafva ersatt hela den uppkomna skadan egde att af den felande återtaga hvad sålunda utgått. Då statskassan alltså i hvarje händelse komme att slutligen vidkännas endast så stor del af skadeståndet, som ej kunde utgå af embetsmannens egna tillgångar, kan det antagas, att ansvarsskyldigheten endast sällan skulle förorsaka staten någon uppoffring; och ehuru detta företrädesvis kunde väntas inträffa just i sådana fall, der skadeståndet uppginge till betydligare belopp, synes det föga sannolikt, att de utgifter staten sålunda finge att bära skulle utöfva någon afsevärd inverkan på statshushållningen i dess helhet. Å andra sidan kan något egentligt behof af lagstiftning om statsansvar ej sägas föreligga derest statens inskridande befinnes vara af nöden endast i mycket sällsynta undantagsfall; och för vissa områden af statsförvaltningen torde derför en dylik lagstiftning kunna anses mindre angelägen, helst om man besinnar att ersättning äfven utan lagstiftning kan beredas genom särskildt beviljadt anslag. Vid fråga om särskild lagstiftning för ett eller annat slag af embetsförseelser synes man alltså böra till en början undersöka, huruvida erfarenheten visat, att inom det särskildt behandlade området rättskränkningar, som ej kunna af den felande godtgöras, mera ofta återkommit. Är detta ej fallet, synes någon speciallagstiftning för detta område ej böra komma till stånd under annan förutsättning än att de rättigheter, hvilka äfventyras genom det slags embetsfel, hvarå man riktar sin uppmärksamhet, äro alldeles särskildt dyrbara.

Hvad nu beträffar de embetsfel, hvilka komitén har att egna sin uppmärksamhet, nämligen de som begås af exekutiva embets- och tjenstemän, har komitén från nyss angifna synpunkt kommit till den uppfattning, att särskild lagstiftning om statsansvar för inträffande rättskränkningar lämpligen kan genomföras endast i fråga om ett visst slag af dessa förseelser, de som bestå i *tillgrepp och förskingring* af omhänderhafd egendom. Öfriga hithörande embetsförseelser torde, enligt hvad erfarenheten gifver vid handen, endast i mycket sällsynta undantagsfall medföra skada af så stor omfattning, att ersättning ej kan gäldas af den felande embetsmannen. Något verkligt behof af lagstiftning kan alltså här ej sägas föreligga, och en särskild lagstiftning för dessa fall kan desto mindre förordas, som de materiella och processuella rättsregler, hvilka dervid skulle kunna ifrågasättas, synts lika egnade att tillämpas på de flesta förbrytelser af embetsmän. — Annorlunda ställer sig deremot frågan om statens ansvarighet för egendom, som enligt utsökningslagen omhändertagits af embets- eller tjenstemän och af dem förskingrats. Att statsansvaret här påkallas af ett praktiskt behof lärer svårligen kunna förnekas, om man dels besinnar att förbrytelser af nyssnämnda art ej sällan förekommit bland de lägre exekutiva tjenstemännen, och dels betänker det för dylika embetsbrott säregna förhållandet, att de enligt sakens natur förutsätta ekonomiskt obestånd hos den brottslige, hvadan den enskildes skadeståndsfordran nästan aldrig kan till sitt fulla belopp och vanligen endast till en ringa del utgå af brottslingens förmögenhet. Att införande af statsansvar i dessa fall om någonsin är af nöden, torde ock vara temligen allmänt erkändt. Särskildt har man vid de tillfällen, då ämnet varit föremål för Riksdagens behandling, framför andra slag af embetsförseelser haft i tankarne just de tillgrepp och förskingringar, om hvilka nu är fråga.

Frågan om statsansvar i nyssnämnda fall synes ock vara af beskaffenhet att lämpligen kunna lösas genom särskild lagstiftning, oberoende af ämnets vidare legislativa behandling. De ersättningsanspråk, som kunna framställas mot staten i följd af exekutiva embets- eller tjenstemäns förskingringsbrott, skilja sig så till vida från dylika, på andra

embetsförseelser grundade skadeståndsyrkanden, som utredandet af skadans omfång vid förstnämnda förbrytelser i allmänhet erbjuder långt mindre svårigheter än eljest. Då nämligen, om man bortser från vissa sällsynta undantagsfall, hvilka komitén trott sig kunna lemna obeaktade, skadan städse sammanfaller med den förskingrade egendomens värde, erfordras i nyssberörda hänseende ej annan utredning än att detta värde konstateras; och om, såsom vanligtvis är fallet, det förskingrade utgöres af penningar, kan, så snart utredning vunnits rörande brottets omfång, ingen som helst tvekan förekomma om ersättningens belopp. Dessa omständigheter göra det möjligt att här låta pröfningen af det mot staten riktade anspråket på ersättning för det förskingrade i regel försiggå under enklare former än det vanliga rättegångssättet erbjuder och att endast undantantagsvis tillämpa detta.

Den särskilda lagstiftning, som sålunda synes kunna förordas, torde böra i allmänhet afse de fall, då embets- eller tjenstemän, hvilka enligt 1 kap. Utsökningslagen hafva befattning med utsökningsmål, förskingra enskildes egendom, som de i sådana mål fått om händer. Ehuru ett praktiskt behof af lagstifning om statsansvar hittills framträdt endast i afseende å tillgrepp af utmätningsmän, har komitén likväl trott att, derest lagstiftning om ersättning för hvad sålunda tillgripits anses böra komma till stånd, konseqvensen fordrar att ersättning af allmänna medel utgår, äfven då brott af nyssnämnda beskaffenhet föröfvas af något högre exekutivt organ. Ej heller torde, såsom stundom ifrågasatts, statens ersättningskyldighet böra inskränkas till de fall, då den brottslige embetsmannen blifvit tillsatt af statsmyndighet och aflönas af statsmedel. De kommunens tjenstemän, hvilka enligt lag hafva befattning med utsökningsärenden, äro i denna sin verksamhet statens tjenare. Vid sådant förhållande och då, såsom af den föregående framställningen följer, grunden till statens ansvarighet för det förskingrade ej kan anses ligga deri, att staten genom den brottslige embetsmannens anställande bär skuld för brottet, synes något rimligt skäl ej föreligga för nyssnämnda inskränkning. — Slutligen har komitén ansett statsansvaret böra inträda äfven i åtskilliga fall, der det tillgripna kommit i den brottsliges händer

ej på grund af Utsökningslagens bestämmelser utan enligt vissa andra författningar. Samma skäl, som kunna anföras till stöd för statens åtagande af skyldighet att ersätta förskingrade exekutiva medel, tala för statens ansvarighet för vissa andra slags egendom, som exekutive embets- och tjenstemän i kraft af sin tjenst mottaga. Derjemte må erinras, att vid balans hos en dylik embets- eller tjensteman de medel af olika slag denne å tjenstens vägnar innehar ofta befinnas sammanblandade på ett sätt, som omöjliggör ett tillförlitligt särskiljande af desamma; och att stadga rätt till ersättning af statsverket för vissa af de medel, som dervid kunna förekomma, men i afseende å andra sådana medel bibehålla det nuvarande rättstillståndet, synes redan af sådan anledning mindre lämpligt.

Med tillämpning af de sålunda antydda grunder har komitén utarbetat ett lagförslag om rätt till ersättning af allmänna medel för enskilde tillhörig egendom, som på nyss angifna sätt omhändertagits af exekutive embets- eller tjenstemän och af desse förskingrats. Härvid har emellertid komitén ansett sig ej kunna stanna. Skall staten ikläda sig skyldighet att ersätta hvad sålunda blifvit tillgripet och förskingradt, torde, såsom äfven de i ämnet hörda myndigheterna så godt som enstämmigt framhållit, den öfver de exekutiva organen öfvade kontroll böra skärpas, så att sammanblandning af deras enskilda medel och tjenstemedel, som af dem innehafvas, må, såvidt ske kan, förebyggas. Denna skärpta kontroll bör företrädesvis riktas mot utmätningsmännen, enär desse i främsta rummet omhänderhafva fordringsbevis, som aflemnas i utmätningsärenden, och penningar, som i dylika ärenden inflyta, och derjemte uppbära andra allmänna och enskilda medel till betydliga belopp. För att kontrollen skall blifva tillfredsställande måste den omfatta såväl de medel utmätningsmannen i sådan egenskap har om händer som ock öfriga honom anförtrodda medel, äfven dem, hvilka han såsom uppbördsman mottagit. Komitén har funnit hufvudsakligen följande nya föreskrifter i detta afseende vara af nöden.

Till förhindrande deraf att, i följd af utmätningssökandes underlåtenhet att hos utmätningsman lyfta penningar eller återtaga fordrings-

bevis, desamma under längre tid blifva hos utmätningsmannen qvarliggande, hvarigenom frestelse för utmätningsmannen uppkommer att begagna sig af medlen och värdehandlingarne, synes kunna stadgas, att, sedan dylika medel och handlingar en viss tid hållits sökanden tillgängliga hos utmätningsmannen, desamma böra insättas i länets ränteri för att der tillhandahållas vederbörande.

Ett liknande missförhållande består deri, att utmätningsärenden kunna i följd af lemnadt betalningsanstånd uppehållas under obegränsad tid, hvarigenom dels utmätningsmannen kan frestas att begagna sig af inlemnade fordringsbevis eller i hans vård befintliga utmätta föremål, dels ock, om de sålunda balanserade målen uppgå till större mängd, granskningen af utmätningsmannens dagbok och i allmänhet uppsigten öfver hans tjensteverksamhet försvåras. Komitén har derför funnit sig böra föreslå ett stadgande, hvarigenom möjligheten att genom betalningsanstånd uppehålla ett anhängiggjordt utmätningsmål begränsas.

Förutom dessa till den allmänna lagen hänförliga förslag har komitén, för ernående af den åsyftade kontrollen, trott sig böra tillstyrka åtskilliga nya eller förändrade bestämmelser, hvilka falla inom den administrativa lagstiftningens område.

Då hos utmätningsman begärts handräckning för uttagande af utskylder eller allmänna afgifter, skall enligt gällande bestämmelser utmätningsmannen, så vidt fråga är om annat än kronoutskylder eller hvad i sammanhang med sådana blifvit debiteradt, afgifva redovisning sist inom tre månader sedan handräckningen begärdes. Enär det emellertid torde kunna antagas, att största delen af hvad sålunda skall indrifvas inflyter till utmätningsmannen långt före utgången af nämnda tid, och det ej kan anses med god ordning öfverensstämmande att, såsom flerestädes plägar ske, de indrifna medlen derefter qvarligga till redovisningstidens slut, har komitén ansett, att, med bibehållande af den gällande bestämmelsen om tiden för sjelfva redovisningen, det lämpligen kunde stadgas, att derförinnan influtna medel borde åtminstone en gång i månaden afsändas till den, som begärt handräckningen.

Hvarje föreskrift, som i likhet med de hittills omnämnda afser allenast

ett särskildt slag af de medel, som höra under utmätningsmans förvaltning, blir dock af ringa värde, derest ej utväg tillika beredes att kunna på en gång öfverskåda hela den medelförvaltning, som åligger utmätningsmannen. De flesta balanser hos dylika tjenstemän hafva sannolikt från början uppstått i följd af lättheten att under längre eller kortare tid dölja en uppkommen brist i det ena eller andra slaget af medel genom fyllnad af andra slags medel, för hvilka redovisning icke samtidigt ifrågakommit. En samtidig öfverblick öfver alla de medel utmätningsmannen har om händer har komitén trott kunna vinnas genom stadganden dels om skyldighet för utmätningsman att hålla kassajournal, deri dag för dag skola införas alla medel, hvilka till utmätningsmannen inflyta eller af honom utbetalas, samt hvarur för hvarje månad utdrag skulle insändas till Konungens Befallningshafvande och af stadsfogde jemväl till Magistrat, och dels om åläggande för Konungens Befallningshafvande att minst en gång om året låta hos utmätningsman anställa inventering af samtliga de penningar och värdehandlingar, utmätningsmannen i kraft af sin tjenst har om händer. Genom denna anordning synes Konungens Befallningshafvande kunna sättas i stånd att följa och öfvervaka utmätningsmännens penningeförvaltning.

Till förekommande af det uppenbara missförhållande, som nu antagligen icke sällan eger rum, att exekutiva embets- och tjenstemän i eget namn i bankinrättning å upp- och afskrifningsräkning och kanske stundom till och med på kreditivräkning insätta medel, som de å tjenstens vägnar mottagit, har komitén funnit nödigt att föreslå ett uttryckligt förbud mot dylik insättning, med föreskrift tillika att, om sådan embets- eller tjensteman vill i penningeinrättning insätta medel, som må viss tid hos honom innestå, insättningen skall verkställas å en af honom öppnad tjensteräkning i Riksbanken eller annan penningeinrättning, för hvilken Konungen fastställt reglemente.

För öfriga af komitén föreslagna nya stadganden skall redogöras vid motiveringen af de särskilda förslagen.

Förslaget till Lag angående ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, förorsakad af embets- eller tjensteman, som med utsökningsmål har befattning.

1 §. De skäl, som ligga till grund för hvad i 1 § föreslagits, äro till största delen framstälda i det föregående. Det återstår endast att angifva de grunder, hvilka föranledt komitén att föreslå, att inträdandet af statens ersättningsskyldighet göres beroende allenast deraf, att ett tillgrepp konstaterats och icke tillika deraf, att skadestånd ej kan utgå af den brottsliges tillgångar. I detta afseende anser sig komitén böra erinra om de väsentliga företräden, den förra af dessa båda alternativ medför för den, hvars rätt blifvit kränkt genom tillgreppet. Såsom förut blifvit framhållet, lärer en förbrytelse af nu ifrågavarande art förutsätta ekonomiskt obestånd hos den brottslige, och det torde kunna antagas, att, der förbrytaren icke redan är försatt i konkurstillstånd då brottet upptäckes, konkurs inom kort tid derefter inträffar. En lagbestämmelse, som läte staten först i andra hand ansvara för det tillgripna, skulle följaktligen innebära, att den kränkte ej kunde göra gällande något ersättningsanspråk mot staten förr än dels allmän domstol genom lagakraftvunnet utslag tillerkänt honom skadestånd af den brottslige embets- eller tjenstemannen, och dels dennes konkurs hunnit afslutas; men att en målsegande sålunda skulle nödgas afvakta utgången af en möjligen vidlyftig och långsam konkursutredning, synes destomindre böra ifrågasättas, som det från statens synpunkt torde vara af jemförelsevis ringa vigt, huruvida staten svarar omedelbart eller endast i andra rummet. Då nämligen ett omedelbart ansvar ej kan ifrågakomma under annan förutsättning, än att staten berättigas att af den brottslige återbekomma hvad staten i första hand utbetalt, och samma förmånsrätt dervid torde böra tillerkännas staten, som enligt gällande lag tillkommer den, från hvilken tillgreppet egt rum, skulle den omedelbara ansvarigheten endast så till vida ådraga staten större risk än den subsidiära, som det kunde tänkas, att målsegandens talan mot staten väcktes först vid en tid, då brottslingens hufvudsakliga tillgångar redan tagits i anspråk för gäldande af andra skulder; och denna

fara torde kunna till största delen förebyggas genom stadgande af en kort fatalietid för anhängiggörande af ersättningsanspråket mot staten.

Ett oeftergifligt vilkor för inträdandet af statens ersättningsskyldighet är att en förbrytelse af den i 1 § angifna beskaffenhet varder på ett tillförlitligt sätt konstaterad, och af lätt insedda skäl bör detta i allmänhet ej få ske i annan ordning än genom ransakning vid allmän domstol. Deremot torde, såsom redan blifvit antydt, pröfningen af det mot staten riktade ersättningsanspråket ingalunda med nödvändighet böra öfverlemnas åt de allmänna domstolarne. Väl synes frågans egenskap af verklig rättsfråga göra det mindre lämpligt att hänskjuta densamma till rent administrativa myndigheter; men å andra sidan torde den i de flesta fall egna sig för en enklare och mera summarisk behandling än det vid underrätterna gällande rättegångssättet medgifver, ty sedan den brottslige embets- eller tjenstemannen undergått ransakning och af domstol förklarats skyldig, lärer i allmänhet, åtminstone då det tillgripna utgöres af penningar, all den faktiska utredning föreligga, som erfordras för bedömande af det mot staten framstälda anspråket. Dessa synpunkter leda tanken på Kammarrätten såsom en lämplig första instans för ifrågavarande ärendens behandling, och nämnda embetsverk synes äfven så till vida egnadt att taga befattning med dylika frågor, som dessa till sin beskaffenhet stå temligen nära vissa andra der handlagda ärenden. Härtill kommer, att då de flesta exekutiva embets- och tjenstemän tilllika äro Kronans uppbördsmän, och en yppad balans vanligen sträcker sig till såväl de exekutiva medlen som kronouppbörden, det på grund af bestämmelserna i 10 Kap. 21 § Rättegångsbalken och Kongl. Brefvet den 14 November 1798 oftast torde tillfalla Kammarrätten, såsom varande första domstol i fråga om uppbördsbalansen, att, sedan embets- eller tjenstemannen af allmän domstol förklarats skyldig till tillgrepp och förskingring af exekutiva medel, pröfva äfven frågan om ansvar för sistnämnda förbrytelse. *2 och 3 §§.*

På nu angifna skäl har komitén föreslagit, att ansökningar om ersättning, som afses i 1 §, skola ställas till Kammarrätten, och att denna myndighet skall ega att i första hand förordna om ersättningens ut-

betalande. Det har emellertid ansetts önskvärdt, att Konungens Befallningshafvande i det län, der förbrytelsen egt rum, sättes i tillfälle att meddela de upplysningar, som stå till buds, något som framför allt är af vigt i de fall, der ransakning angående förbrytelsen ej kunnat ega rum; och med hänsyn härtill har för undvikande af onödig omgång och till beredande af lättnad för sökanden synts lämpligt att ansökningen ingifves till länsstyrelsen och jemte utlåtande af denna myndighet derifrån afsändes till Kammarrätten, hvarefter annan procedur i allmänhet ej torde behöfva förekomma, än att den vid embetsverket anstälde advokatfiskal i egenskap af Kronans ombudsman höres öfver ansökningen. Af Förordningen den 12 Juni 1885 torde följa att, om sökanden vill, i stället för att sjelf eller genom annan inlemna ansökningen till länsstyrelsen, med allmänna posten insända densamma till nämnda myndighet, sådant står honom fritt.

Nu angifna summariska förfarande synes i allmänhet lämpa sig för ifrågavarande ärenden. Det torde kunna antagas, att i de flesta fall den utredning, som vid ransakning med förbrytaren vunnits eller af Konungens Befallningshafvande åstadkommits, skulle vara tillfyllest för ersättningsfrågans bedömande. Fall kunna emellertid tänkas, der det vore olämpligt att utestänga parterna från möjlighet att under den vanliga rättegångsordningens former utreda och styrka sina påståenden. I detta afseende må erinras om de tillfällen, då den förskingrade egendomen ej består af penningar utan af fordringshandlingar och andra lösören och således måste värderas. Hvad särskildt angår fordringsbevis, som i utsökningsmål öfverlemnas till exekutor, inträffar det som bekant ej sällan, att desamma i verkligheten hafva ett vida ringare värde än det belopp, hvarpå de lyda, och utredning måste derför ofta komma att kräfvas om den skada, som förlusten af dylika handlingar verkligen tillskyndat sökanden, i hvilket hänseende ovilkorligt vitsord ej kan tillerkännas det yttrande, som af ransakningsdomstolen må hafva meddelats rörande sökandens skadeståndstalan mot brottslingen. Med tanke på dessa och åtskilliga andra fall, der oklarhet förekommer angående någon faktisk omständighet, som bör tagas i betraktande, har komitén

föreslagit, att Kammarrätten skulle ega att hänskjuta frågan till allmän domstol för att behandlas såsom ett vanligt rättegångsärende. Skulle åter någon vidare utredning ej befinnas erforderlig, innebär detta antingen att sökandens anspråk är uppenbart obefogadt — det kan t. ex. tänkas att ansökningen inkommit efter utgången af den tid, som stadgats för dess ingifvande, eller att sökanden befinnes hafva af brottslingen bekommit ersättning — eller ock att anspråkets rättmätighet framgår af hvad i ärendet förekommit; och i båda fallen skulle Kammarrätten egna ärendet slutlig pröfning.

Vare sig emellertid frågan varder af Kammarrätten slutligen afgjord eller förvisad till allmän domstol, torde möjlighet böra beredas parterna att i högre instans fullfölja talan mot Kammarrättens utslag; och då frågan gäller tillämpning af bestämmelser, som falla inom den allmänna lagens område, synes besvärens pröfning böra ega rum i Högsta Domstolen; och torde i likformighetens intresse enahanda föreskrifter böra tillämpas i fråga om dylika besvär som beträffande fullföljd af talan i balansmål, de vigtigaste och oftast förekommande bland de ärenden, som från Kammarrätten dragas under Högsta Domstolens pröfning.

Såsom framgår af 2 §:s första punkt, jemförd med 6 §, skulle i de fall, då embets- eller tjenstemannen kan ställas under ransakning, en ansökan om ersättning enligt 1 § kunna pröfvas och bifallas så snart en allmän domstol, lägre eller högre, förklarat embets- eller tjenstemannen saker till tillgrepp och förskingring. Ersättningen skulle således kunna komma att utgå, fastän laga kraft ej åkommit domstolens utslag, dock med rätt för Kronan att, i händelse den dömde sedermera blefve i högre Rätt frikänd, af målseganden återbekomma det utbetalta beloppet. Till stöd för hvad i detta afseende föreslagits må i främsta rummet erinras om den vigt ersättningsfrågans skyndsamma behandling eger för målseganden och om det dröjsmål med ersättningens utbetalande, hvilket vanligen skulle uppstå, om man fordrade, att det fällande domstolsutslaget vunnit laga kraft. Då nämligen, så ofta bristen omfattade äfven uppbördsmedel, frågan om ansvarets bestämmande komme att af den allmänna domstol, der ransaknin gan-

gående förskingringen egt rum, hänskjutas till Kammarrätten för att pröfvas i sammanhang med frågan om uppbördsbalansen, skulle en målsegande i de flesta fall hafva att afvakta icke allenast den förra domstolens utslag utan äfven Kammarrättens, och först sedan tiden för anförande af besvär mot detta senare utslag tilländagått utan att klagan förts, skulle ersättning kunna utfås af Kronan. Fullföljdes besvär af den tilltalade, blefve ersättningsfrågan ytterligare fördröjd, äfven om besvären alls icke afsåge frikännande från ansvar utan, såsom oftast torde inträffa, endast mildring af det ådömda straffet. Från de enskildes synpunkt måste det alltså betraktas såsom synnerligen önskvärdt, att krafvet på brottets tillförlitliga ådagaläggande ej sträckes derhän, att laga kraft åkommit det fällande domstolsutslaget, och enligt komiténs tanke kan ej heller statens intresse anses kräfva uppställande af ett dylikt vilkor för ersättningsskyldighetens inträdande, om man besinnar huru sällan det inträffar, att, sedan frågan, huruvida ett förskingringsbrott af ifrågavarande beskaffenhet föreligger, blifvit i första instans jakande besvarad, den tilltalade varder i högre Rätt fullständigt frikänd. — Att ersättningsfrågan kan upptagas omedelbart efter meddelandet af första domstolens utslag, erbjuder äfven så till vida en fördel, som pröfningen af nämnda fråga derigenom kan i många fall såväl i Kammarrätten som Högsta Domstolen ställas i samband med balansmålets afgörande, något som ur flera synpunkter måste anses lämpligt.

I de fall, då embets- eller tjenstemannen aflidit eller ej kan anträffas, och ransakning vid allmän domstol alltså ej kan ega rum, måste den utredning angående brottets tillvaro och omfattning, som förutsättes för utbetalande af ersättning ur statskassan, försiggå i sammanhang med behandlingen af det mot staten riktade anspråket. Då det emellertid ansetts mindre lämpligt att medgifva de enskilde en obegränsad möjlighet att i dylika fall vinna pröfning af sina, tilläfventyrs ogrundade men för den aflidnes eller frånvarandes goda namn och rykte nedsättande anspråk, har komitén, med hänsyn jemväl till nödvändigheten att vinna en bestämd utgångspunkt för beräknande af den tid, inom hvilken anspråket bör anhängiggöras, trott det äfven här böra göras till vilkor

för ersättningsanspråkets pröfning, att det i förväg blifvit officielt förklaradt, att en balans verkligen föreligger. Med anledning häraf har dels i det af komitén utarbetade förslaget till författning angående inventering hos exekutiva embets- och tjenstemän intagits en föreskrift om skyldighet för Konungens Befallningshafvande att, då utmätningsman eller magistratsledamot, som förordnats till öfverexekutor, aflidit eller afvikit, föranstalta om inventering efter honom, och dels i det föreslagna tillägget till landshöfdingeinstruktionen hemstälts, att det skulle åligga Konungens Befallningshafvande att, om vid dylik inventering eller annorledes brist yppats hos exekutiv embets- eller tjensteman, ofördröjligen låta kungöra det i allmänna tidningarne. Först sedan sådan kungörelse utfärdats skulle jemlikt nu förevarande § den enskilde ega att påkalla pröfning af det ersättningsanspråk, han enligt 1 § ansåge sig ega mot staten.

I fråga om den föreslagna begränsningen af tiden för ersättningsanspråkets anhängiggörande torde endast behöfva hänvisas till hvad som vid 1 § blifvit yttradt angående vigten deraf att Kronan må hinna göra gällande sin rätt mot embets- eller tjenstemannen innan dennes konkurs hunnit afslutas.

Likasom enligt Utsökningslagen det i vissa fall, då en tvistefråga *4 §.* blifvit af exekutiv myndighet hänvisad till domstol, tillåtes den, mot hvilken det tvistiga anspråket blifvit framställdt, att genom motpartens instämmande påkalla anspråkets pröfning, synes provokatorisk talan böra medgifvas Kronan, då ett ersättningsanspråk blifvit enligt 3 § hänskjutet till allmän domstol. Förutom de principiella skäl, hvilka här likasom i de nyss antydda fallen kunna anföras till stöd för ett dylikt medgifvande, föreligger ett vigtigt praktiskt motiv för det nu föreslagna stadgandet. Detta har nämligen i likhet med de i 2 § intagna bestämmelserna om tiden för anspråkets första anhängiggörande till ändamål att förhindra, att i följd af dröjsmål med anspråkets pröfning Kronans återgångsfordran hos embets- eller tjenstemannen ej hinner göras gällande förr än dennes hufvudsakliga tillgångar redan åtgått till betäckande af annan gäld.

5 §. Vid 5 § må erinras derom, att under vissa omständigheter skyldighet att ersätta den förskingrade egendomen kan enligt gällande lag åligga, utom förbrytaren sjelf eller hans sterbhusdelegare, äfven andra personer. Sålunda svarar enligt 3 § Utsökningslagen kronofogde eller stadsfogde, som i sitt ställe satt annan till utmätningsman, för skada som uppstår genom dennes fel, och i de fall då exekutiva medel skola omhänderhafvas af en utaf flera personer bestående myndighet, ansvarar enhvar af dessa för hvad af medlen blifvit förskingradt. Mot hvar och en, som sålunda står i ansvarighet för det tillgripna, skulle enligt förevarande bestämmelse staten ega att föra talan om återbekommande af den utbetalta ersättningen.

7 §. Af skäl, som i det föregående framhållits, bör statens ansvarighet utsträckas äfven till viss egendom, som enligt andra författningar än Utsökningslagen omhändertagits af exekutiva embets- eller tjenstemän. De särskilda slag af egendom, som ansvarigheten synes böra omfatta, hafva i 7 § sammanförts i fyra grupper.

Den första af dessa omfattar sådan egendom, som embets- eller tjensteman fått om händer enligt Förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 Juli 1878.

De bötesandelar, som bilda den andra gruppen, äro sådana, som enligt lag eller särskilda stadganden tillfalla åklagaren, målseganden, häradet eller staden, fattigkassor samt vissa andra allmänna kassor.

I nästföljande stycke afses egendom, som blifvit nedsatt enligt 26 Kapitlet 1 § Rättegångsbalken till säkerhet för kostnad och skada vid vad från underrätt; enligt 30 Kapitlet 5 och 18 §§ Rättegångsbalken samt vissa särskilda författningar då någon, som i tvistemål tappat i hofrätt, vill söka Konungen, samt enligt Förordningen den 19 Juli 1815 då en på fri fot varande person vill hos Konungen söka ändring i något af öfverrätt efter anslag meddeladt utslag i brottmål.

Hvad slutligen angår de i fjerde stycket omförmälda enskilda medel, hvilka kronofogde eljest har att uppbära under redovisningsskyldighet, må här omnämnas:

a) bland medel, som böra i fögderiets specialräkning upptagas: landstingsmedel, riddarhusmedel, presterskapets löneregleringsfonds medel, biskopslöneregleringsfondens medel, bidrag till skjutsentreprenaderna, bidrag till döfstummeundervisningen, vägskatt samt afgifter till vissa försäkringsinrättningar; och

b) bland medel, som ej redovisas i specialräkningen: debetsedelslösen, tingshusbyggnads- eller andra häradsmedel samt brandstodsmedel från sockenbolag.

Den i §:s sista stycke föreslagna undantagsbestämmelse har sin grund deri, att i fråga om sådana i paragrafen omnämnda medel, som tillkomma staden, kontrollen öfver stadsfogdens eller magistratsledamotens förvaltning utöfvas af stadens egna myndigheter.

Förslaget till Lag angående ändrad lydelse af 17 Kap. 11 § Handelsbalken.

Då 17 Kap. 11 § Handelsbalken medgifver förmånsrätt för fordringar hos Kronans embets- och tjenstemän för egendom, som desse i och för embetet eller tjensten mottagit, synes skäl icke föreligga att vägra staten för sin återgångsfordran hos embets- eller tjenstemannen samma rätt, som sålunda tillkommer den enskilde. Med hänsyn till det sätt, hvarpå vissa likartade förmånsrättsfrågor i lagskipningen besvarats, kan det emellertid knappast antagas, att dylik förmånsrätt skulle utan uttryckligt stadgande tillerkännas Kronan, och det föreslagna tillägget till ifrågavarande lagrum torde alltså vara af nöden.

Förslaget till Lag angående ändrad lydelse af 85, 86, 143 och 164 §§ Utsökningslagen.

Såsom förut blifvit anmärkt har komitén funnit en föreskrift nödig *85 o. 86 §§.* till begränsning af det betalningsanstånd i ett anhänggjordt utmätningsärende, som enligt nu gällande bestämmelser kan af sökanden lemnas på obestämd tid eller »tills vidare», och hvilket kunnat utsträckas till flera år, ja, efter hvad som uppgifvits, till mer än tio år, derunder målet

fortfarande måst i dagboken balanseras. Af exekutionsväsendets egen natur synes dock böra följa, att, om utmätning för en fordran blifvit begärd, ärendet skyndsamt behandlas och afslutas. Rättigheten för borgenären att uppehålla sökt verkställighet bör äfven med så mycket mera skäl inskränkas till en kort tid, som genom ågången utmätning förmånsrätt vunnits i det utmätta godset och denna förmånsrätt icke bör till förfång för andra borgenärer lemnas allt för länge hvilande.

Komitén har ansett sex månader vara den längsta tid, hvarunder sökanden skäligen må kunna genom meddeladt anstånd — detta må nu lemnas på en gång eller i flera efter hvarandra omedelbart följande eller genom någon utmätningsmannens åtgärd skilda omgångar — uppehålla utmätningsärendets fortgång. Önskar borgenären medgifva längre anstånd, hvilket naturligtvis icke kan vara honom förment, måste han efter utgången af de sex månaderna hos utmätningsmannen återtaga de inlemnade handlingarne och betala den upplupna kostnaden, med rätt att, när han ville, förnya sin begäran om utmätning. Den förra ansökningen skulle deremot anses förfallen och den deraf föranledda utmätningen gå åter.

Det erforderliga nya stadgandet har komitén funnit lämpligen kunna införas i slutet af det kapitel i Utsökningslagen, som handlar om utmätning och förfarandet dervid; och har komitén, till undvikande af större rubbning i paragrafernas nummerföljd i lagen, föreslagit att de nuvarande 85 och 86 §§, hvilka båda hafva till föremål utmätningsmans skyldighet att vid utmätning af fast egendom fullgöra viss anmälan, måtte sammanslås till en paragraf under nummer 85 och det af komitén ifrågasatta stadgandet införas såsom 86 §.

143 §. I det kapitel af Utsökningslagen, som handlar om redovisning af medel, som till följd af utmätning influtit, har komitén till 143 § fogat den bestämmelse om utmätningsmans skyldighet att efter viss tid till länets ränteri insända influtna penningar äfvensom fordringsbevis, hvilken, efter hvad komitén redan framhållit, ansetts ur kontrollsynpunkt nödig.

På samma gång ett dylikt insändande till ränteriet skulle tjena till bevarande af borgenärens rätt, komme det visserligen att för borge-

nären medföra ökadt besvär för erhållande af redovisning i utmätningsärendet. Då likväl, enligt komiténs förslag till ändring af 18 § i kungörelsen om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål m. m. den 12 juli 1878, det skulle åligga utmätningsman att i alla de fall, der borgenärens adress är för honom känd, skriftligen underrätta borgenär, som icke begärt influtna medels öfversändande till honom med posten, derom att medel influtit eller att fordringsbevis är att hos utmätningsmannen återtaga, torde med skäl kunna förväntas att borgenär högst sällan skall underlåta att under den tid af åtta veckor, hvarunder penningarne eller fordringshandlingen skola honom hos utmätningsmannen tillhandahållas, uttaga dessa och derigenom undgå olägenheten af lyftning på ränteriet.

Denna tid af åtta veckor efter det penningar eller fordringsbevis blifvit för lyftning eller återtagning tillgängliga, hvarunder desamma skulle hos utmätningsmannen hållas sökanden till handa, kan väl synas något lång men har af komitén funnits erforderlig för att i landsdelar med långsam postgång och svåra kommunikationer, såsom i Norrland, bereda borgenär lägligt tillfälle att efter emottagande af underrättelse om den influtna liqviden eller om skyldigheten för honom att återtaga fordringsbevis kunna vidtaga för ändamålet nödiga åtgärder. Det har icke heller synts komitén vara af särskild vigt, om tidsbestämmelsen göres något kortare eller längre, allenast penningarne eller fordringsbevisen icke hos utmätningsmannen qvarligga öfver tvenne qvartalsredogörelser för dagboken. Den näst föregående redogörelsen plägar nemligen alltid läggas till grund för granskningen af den närmast derpå följande qvartalsredogörelsen; och en öfverblick af fogdens åtgärder uti ifrågavarande hänseende bör sålunda vid hvarje qvartalsgranskning lätteligen kunna vinnas.

Dagen för insändandet till ränteriet skulle alltid blifva den 1 i den månad, som följde näst efter den, i hvilken de åtta veckorna utlupit. Föreskriften att insändandet skall ske »ofördröjligen» vid månadens ingång innebär, att endast laga förfall, såsom sjukdom, tjensteresa eller olycksfall, kunna tjena till ursäkt för fördröjdt insändande. Någon in-

skränkning af den i 116 § Utsökningslagen stadgade tid, inom hvilken, efter det utmätt lösegendom blifvit såld eller penningar annorledes influtit, medlen skola hållas sökanden till handa, har härigenom icke skett.

164 §. Då vid utmätningsförrättning befunnits, att utmätningsbara tillgångar saknas, eller utmätning af annan orsak ej kunnat ske eller ock verkställd utmätning förfallit, åligger det enligt 164 § Utsökningslagen sökanden att betala den i utsökningsmålet upplupna kostnaden. I ändamål att befrämja återställandet af aflemnade fordringsbevis har komitén, med hänsyn jemväl till obilligheten deraf att utmätningsmannen för utbekommande af dylik kostnad skall nödgas hänvända sig till allmän domstol, föreslagit samma rätt till omedelbart uttagande hos sökanden af ifrågavarande kostnad, som redan nu finnes medgifven för utskylder, vissa afgifter, expeditionslösen m. m., sökanden öppet lemnadt att öfver utmätningen sig besvära.

Förslaget till Kungörelse angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i Kungörelsen om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål samt angående hvad vid Utsökningslagens tillämpning i vissa andra fall skall iakttagas den 12 Juli 1878.

Förutom de af komitén föreslagna tillägg till 1 §, 2 §:s 7 punkt och 16 § af ofvannämnda kungörelse, hvilka äro föranledda af de ifrågasatta ändringarne i Utsökningslagen och icke torde erfordra vidare motivering, har komitén funnit några ordningsföreskrifter önskvärda, hvilka upptagits i 18 § af ifrågavarande författningsförslag.

Har borgenär skriftligen begärt, att medel, som skola honom tillhandahållas, måtte under uppgifven adress med posten öfversändas, bör sådant afsändande ega rum ofördröjligen efter det medlen blifvit för lyftning tillgängliga. Det nuvarande stadgandet lärer dock af en och annan fogde så uppfattas, att afsändandet icke behöfver ske förr än efter utgången af den tid, hvilken i 139—142 §§ Utsökningslagen är stadgad såsom längsta tid för redovisningens fullgörande, en uppfattning som

tydligen saknar giltig grund och genom inskjutandet i 18 §:s första stycke af ordet »ofördröjligen» torde kunna förebyggas.

Vid medlens öfversändande med posten torde annat försändelsesätt ej kunna af borgenär påyrkas än s. k. sluten assurans, enär fogden icke lärer kunna anses pligtig att sjelf eller genom af honom betrodd person inställa sig å postanstalten för jemförande af förteckning å medlen med försändelsens innehåll och för erhållande af postexpedientens intyg om beloppet. Då borgenären sjelf begärt medlens afsändande med posten, måste han vara underkastad den risk, som enligt postförfattningarne kan följa deraf att intyg, hvarom nyss är nämndt, icke anskaffats; men att, såsom af exekutive tjenstemän blifvit ifrågasatt, medgifva medels afsändande från fogde under sluten assurans, äfven om borgenär icke skriftligen derom framstält begäran, har komitén funnit betänkligt såsom icke fullt betryggande, liksom ock komitén ansett den jemväl föreslagna utvägen att genom andra myndigheters försorg till borgenär mot qvitto öfverlemna medel komma att medföra alltför dryga besvär för myndigheterna äfvensom ofta nog stor kostnad för borgenären. I de fall, då borgenär icke skriftligen begärt medlens öfversändande, synes komitén annat förfaringssätt till befordrande af medlens lyftning eller fordringsbevisets återtagande icke böra föreskrifvas än att fogde ålägges att, då borgenärs adress är för fogden känd, tillsända borgenären med posten ett meddelande om att penningar för hans fordran influtit eller att fordringsbevis bör af honom återtagas samt dervid tillika uppgifva den tid, inom hvilken medlen eller fordringsbeviset hållas borgenären hos fogden tillhanda.

Derest på allmän bekostnad blanketter till dylika meddelanden tillhandahållas fogdarne och dem medgifves att för postafgifterna vinna ersättning af allmänna medel, synas några betänkligheter icke med fog kunna framställas mot en dylik föreskrift, hvilken icke kan sägas i någon synnerlig grad öka fogdarnes besvär.

I de aldra flesta fall, der utmätning begäres, lärer fogden lätt nog kunna vinna kännedom om sökandens postadress, hvilken enligt det af

komitén föreslagna tillägg till 2 §:s 3 punkt bör till framtida efterrättelse antecknas i dagboken.

Slutligen har komitén för att tydliggöra att i dagboken bör antecknas endast sådan nedsättning af penningar till fullgörande af Hofrätts dom, som eger rum i ett hos fogden anhängigt utsökningsmål, föreslagit att i 19 § inskjuta orden »enligt hvad i 39 § Utsökningslagen sägs». I den föreslagna kassajournalen skulle åter antecknas såväl nu berörda nedsättning som all annan deposition, som af kronofogden å tjenstens vägnar mottages.

De af komitén föreslagna ändringar i Utsökningslagen äfvensom i nu ifrågavarande kungörelse nödvändiggöra vissa jemkningar i det för dagboken i utsökningsmål fastställda formulär, hvadan komitén uppgjort och bilagt förslag till nytt sådant formulär.

Förslaget till Kungörelse angående ändrad lydelse af 9 § i Förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 Juli 1878.

Det skäl, som ligger till grund för den föreslagna ändringen i denna författning, har redan anförts. Här må endast framhållas, att om, såsom komitén tänkt sig, de månatliga penningeremisserna ej komme att åtföljas af någon specificerad redogörelse för de särskilda belopp, som under månaden influtit, utan endast en uppgift på den öfversända summan, den ifrågasatta föreskriften ej synes kunna vålla vederbörande uppbördsmän något synnerligt besvär.

Förslaget till Kungörelse angående ändrad lydelse af § 25 i Instruktionen för landshöfdingarne i rikets län samt de vid länsstyrelserna anstälde tjenstemän den 10 November 1855.

Till grund för det under mom. 2 föreslagna tillägget till Landshöfdingeinstruktionens 25 § ligger den uppfattningen, att då en exekutiv embets- eller tjensteman, som begått tillgrepp och förskingring, aflidit eller

rymt och ransakning angående brottet alltså ej kan ega rum vid allmän domstol, allmänheten bör annorledes erhålla tillförlitlig underrättelse om att ett dylikt brott föreligger, och vederbörande målsegande sålunda sättas i tillfälle att göra gällande den rätt emot Kronan, som enligt komiténs förslag skulle tillkomma dem. Genom att, såsom komitén föreslagit, göra brottets kungörande af länsstyrelsen till vilkor för pröfningen af det mot staten riktade ersättningsanspråket, förebyggas jemväl, såsom förut anmärkts, förhastade och ogrundade ansökningar om ersättning och vinnes en utgångspunkt för beräknande af den tid, inom hvilken anspråket mot Kronan bör anhängiggöras.

Har förskingringsbrottet föröfvats af en embets- eller tjensteman, som enligt lag har att ensam omhänderhafva exekutiva medel (utmätningsman eller magistratsledamot, som förordnats till öfverexekutor), erhåller Konungens Befallningshafvande kännedom om brottet genom den inventering, som enligt komiténs nästföljande författningsförslag skulle ega rum, då sådan tjensteman dör eller afviker. Hos embets- eller tjensteman, hvars befattning ej berättigar honom att annorledes än i förening med annan uppbära och förvalta Kronans eller enskildes medel, kan någon inventering i detta ords egentliga bemärkelse ej påbjudas, men Konungens Befallningshafvande eger i allt fall såsom polismyndighet att, då misstankar om förskingringsbrott yppas, företaga den undersökning, som kan vara af nöden för att bedöma, huruvida kungörelse enligt det nu föreslagna stadgandet bör ega rum.

Beslutet om kungörelsen bör enligt komiténs tanke expedieras från landskansliet, der äfven den behandling Konungens Befallningshafvande enligt komiténs förslag skulle hafva att egna sjelfva ersättningsfrågan, skulle ega rum. Uttryckligt stadgande härom har komitén, med hänsyn till § 45 i Landshöfdingeinstruktionen, ansett ej vara af nöden.

Hvad förevarande § innehåller om skyldighet för Konungens Befallningshafvande att vid balans hos uppbördsmän meddela utslag rörande balansen har blifvit upphäfdt genom Kungörelsen den 14 November 1879, hvilken författning i stället ålägger Konungens Befallningshafvande att till Kammarrätten afgifva utlåtande angående balansens belopp. Vid

sådant förhållande har komitén funnit sig nödsakad att vid paragrafens omredigering taga hänsyn äfven till nyssnämnda föreskrift och föreslå dess intagande i paragrafens text.

Förslaget till Kungörelse angående inventering i vissa fall hos embets- eller tjenstemän, som med utsökningsmål hafva befattning.

De i § 1 omförmälda inventeringar, hvilka enligt förslaget borde förrättas hos alla utmätningsmän med stadigvarande anställning, skulle ej afse annat än den medelförvaltning, som tillkomme utmätningsmannen, men komme att omfatta alla de medel utmätningsmannen fått om händer, vare sig de tillkomme enskilde eller Kronan. Ett påbud om dylika inventeringar måste enligt komiténs tanke betraktas såsom ett synnerligt verksamt medel till förebyggande af förskingringsbrott från utmätningsmännens sida och skulle sätta de öfverordnade myndigheterna i tillfälle att jemväl i öfrigt förvissa sig om, huru utmätningsmännen ombesörjde sina åligganden. Komitén har emellertid funnit dessa inventeringar böra äfven hos de utmätningsmän, hvilka enligt Utsökningslagen ej stå under länsstyrelsens uppsigt, förrättas af Konungens Befallningshafvande, såsom Kronans ombud i länet, eller den han i sitt ställe förordnar.

Uttrycklig föreskrift om årlig inventering hos den, som af Konungens Befallningshafvande förordnats att inom visst område på eget ansvar vara utmätningsman i kronofogdes ställe, har komitén funnit icke vara af behofvet påkallad, då sådan utmätningsmans dagbok lemnar upplysning om de medel, för hvilkas förskingring Kronan kan komma att stanna i ersättningsansvar, och Konungens Befallningshafvande är oförhindrad att, om dagboken dertill gifver anledning, när som helst affordra utmätningsmannen redovisning och återkalla det honom gifna förordnandet.

Det i § 2 föreslagna stadgande sammanhänger på det närmaste med 2 § af komiténs hufvudförslag samt det ifrågasatta tillägget till Landshöfdingeinstruktionen.

Förslaget till Kungörelse angående ändrad lydelse af § 17 i Instruktionen för kronofogdarne den 10 November 1855.

Den diariiföring, som enligt kronofogdeinstruktionens 17 § åligger kronofogdarne, har komitén sökt närmare bestämma genom de i 1 mom. meddelade föreskrifter. Stadgandets affattning gifver vid handen, att komitén funnit det böra bero på kronofogden huruvida, utom dagboken i utsökningsmål, endast ett diarium bör föras eller flere sådana, hvart och ett omfattande vissa slags mål, uppläggas.

Såsom förut blifvit nämndt har komitén ansett nödigt, att en kassajournal af kronofogden föres öfver influtna medel af hvad slag de vara må samt öfver alla af fogden verkstälda utbetalningar. Med tanke på den vidlyftiga förvaltning af olika slags medel, som åligger en kronofogde, torde man icke längre kunna eftergifva den fordran, att en förteckning öfver in- och utgående medel af fogden föres. Denna ytterst enkla förteckning, hvilken, om så önskas, kan föras så, att endast diariinumren och beloppet för dagen antecknas, är oumbärlig, såvida kronofogden sjelf äfvensom vederbörande förman skall utan att genomgå och granska en mängd af de till kronofogdekontoret hörande akter och redogörelser kunna allenast genom en summering af månadens uppbörd och utgifter kontrollera kassans ställning. Vid inventering komme kassajournalen att tjena till ledning för den granskning, som då bör företagas af anteckningar i diarier, längder, akter och särskilda, af kronofogden förda räkenskaper. Genom de summariska utdrag af kassajournalen, som enligt förslaget skulle för hvarje månad insändas till Konungens Befallningshafvande, sattes denna myndighet i tillfälle att kontrollera, att sådan journal af fogden behörigen fördes och för månaden afslutades, och kunde efter anställd jemförelse med andra för Konungens Befallningshafvande tillgängliga handlingar understundom jemväl af densamma hemtas ledning för bedömande af lämpligaste tiden för anställande af inventering hos fogden.

Af komitén utarbetade förslag till kassajournal och summariskt utdrag följa här nedan. Derest, såsom komitén anser billigt, blanketter till såväl kassajournalen som det summariska utdraget på allmän be-

kostnad tillhandahölles kronofogdarne, skulle desse tvifvelsutan, sedan de hunnit vänja sig vid förandet af journalen och derför nödiga minnesanteckningar, sjelfve finna denna enkla räkenskap icke kunna undvaras för vinnande af reda och öfversigt i den penningeförvaltning dem åligger äfvensom för undvikande af tjenstemedels sammanblandning med kronofogdens egna medel.

De smärre ändringar komitén för öfrigt föreslagit i förevarande författning innehålla ej annat än hvad god ordning måste anses kräfva och noggranne tjenstemän redan iakttaga.

Förslaget till Kungörelse angående ändrad lydelse af 4 § i Förordningen angående stadsfogdes tillsättning och om vilkoren för erhållande af sådan befattning den 12 Juli 1878.

Någon bestämmelse om inventering då stadsfogde till- eller afträder tjensten finnes för närvarande icke, ehuru sådan inventering sannolikt vanligen brukar förekomma. Om emellertid Kronan skulle ikläda sig skyldighet att ersätta hvad stadsfogde kan komma att af enskildes medel förskingra, synes en dylik bestämmelse ej kunna undvaras. Då stadsfogde i flere städer omhänderhar äfven staden tillhöriga medel, för hvilka Magistraten står i ansvar, och inventeringen uppenbarligen måste omfatta alla slags till tjensten hörande medel, har komitén funnit inventeringen böra i andra städer än Stockholm förrättas af Magistraten eller någon dess ledamot.

Förslaget till Kungörelse angående skyldighet för stadsfogde att hålla kassajournal.

De skäl, som anförts till stöd för det föreslagna stadgandet om skyldighet för kronofogdarne att hålla kassajournal och för hvarje månad afgifva utdrag deraf, tala jemväl för en dylik föreskrift vidkommande stadsfogdarne. Då likväl desses medelförvaltning till omfattning och beskaffenhet i hög grad vexlar för olika städer, har komitén ansett

något gemensamt formulär för stadsfogdes kassajournal ej böra stadgas utan hemstält, att sådant formulär må fastställas i Stockholm af Öfverståthållareembetet och i öfriga städer af Magistraten, dervid det för kronofogdes kassajournal föreskrifna formulär kan tagas till ledning. Utdraget af kassajournalen har komitén ansett böra i andra städer än Stockholm insändas såväl till Magistraten som Konungens Befallningshafvande, enär båda dessa myndigheter synas böra ega kännedom om fogdens penningeförvaltning, Magistraten för att kunna kontrollera handhafvandet af stadens egna medel och Konungens Befallningshafvande för att bedöma lämpliga tidpunkten för anställande af den årliga inventering hos stadsfogden, hvarom det åligger Konungens Befallningshafvande att förordna.

Förslaget till Kungörelse angående förbud för embets- och tjenstemän, som med utsökningsmål hafva befattning, att i eget namn i bankinrättning insätta tjenstemedel.

Grunderna för den föreslagna förbudsbestämmelsen torde ligga i öppen dag. Att en tjensteman i eget namn i penningeinrättning insätter tjenstemedel, måste leda till en i och för sig betänklig sammanblandning af dessa medel med tjenstemannens egna tillgångar och särskildt i händelse af hans konkurs omöjliggöra tjenstemedlens afskiljande från konkursboet. Deremot har komitén ur flera synpunkter och särskildt med hänsyn till möjligheten deraf, att medel, som förvaras hos en tjensteman, genom olyckshändelse eller eljest utan tjenstemannens skuld gå förlorade, funnit det önskvärdt, att sådana Kronan eller enskilde tillhöriga medel, som ej genast eller vid anfordran skola utbetalas utan under viss i lag bestämd tid må hos tjenstemannen innestå, varda, med bibehållande af sin egenskap af tjenstemedel, insatta i någon offentlig bankinrättning, hvars soliditet ej kan dragas i tvifvelsmål. På denna uppfattning hvilar det föreslagna stadgandet angående tjensteräkning. Någon föreskrift om skyldighet för tjenstemannen att å tjensteräkning insätta medel af ett eller annat slag har komitén ansett ej kunna genomföras; men då

den å sådan räkning utfallande ränta komme att tillfalla den, som hölle räkningen, har komitén förestält sig, att de fleste embets- och tjenstemän, om hvilka nu är fråga, skulle med hänsyn härtill finna sig föranlåtna att beträffande medel, som under viss ej alltför kort tid skulle hos dem qvarligga, anlita den medgifna utvägen.

FÖRSLAG

TILL

FORMULÄR

FÖR

DAGBOK I UTSÖKNINGSMÅL

SAMT

KRONOFOGDES KASSAJOURNAL OCH SUMMARISKT UTDRAG DERAF.

Dagbok i utsökningsmål hos krono-

1	2	3	4	5	6			7	8		
Målets N:r.	Dag, då målet till förrättningsmannen inkommit.	Myndighets beslut eller annan handling, på grund hvaraf verkställighet sökes.	Den sökande.	Den, mot hvilken verkställighet sökes.	Verkställighetens art; fordringsbeloppet i kapital, ränta och kostnadsersättning.			Länsman eller annan man, till hvilken verkställigheten öfverlemnas, och dagen derför.	Förrättningskostnaden. Belopp.		hvarmed fördelning skett.
		Balans från föregående år:									
52	10/9 97	Öfverexekutors i länet utslag d. 28/7 1897.	Sven Olsson i Ellinge.	Vilhelm Larsson i Tuna.	Kapital... Ränta ... Expenser	200 70 10	— — 60		22	—	
						280	60				
61	28/9 97	Öfverexekutors i Halmstad utslag d. 3/8 97.	J. A. Wallin i Hamra.	Anders Nilsson i Yttervik.	Kapital... Ränta ...	730 32	— 35		25	75	
						762	35				
92	28/11 97	Halmstads häradsrätts utslag d. 30/8 97.	Handlanden W. Dahl i Falkenberg.	Lars Björkegren i St. Malm.	Kapital... Ränta ... Expenser	1,400 35 10	— — 60	30/11. Länsman Borg.	2	—	
						1,445	60				
		Inkomna under året:									
1	13/1 98	Öfverexekutors i länet utslag d. 15/11 97.	Frans Andersson i Stockholm.	Sven Nilsson i N:r 1 Allered.	Kapital .. Ränta ... Expenser	60 3 13	— 20 25	13/1. Länsman Mörk.			
						76	45				
2	22/1	Öfverexekutors i Halmstad utslag d. 13/1.	Handlanden A. Blix, adr. Varberg.	Nils Nilsson i N:r 1 Eketånga.	Kapital... Ränta ... Expenser	50 — 8	— — 75		7	50	
						58	75				
3	22/1	Halmstads häradsrätts utslag d. 15/1.	Jöns Nilsson å N:r 1 Årstad, adr. Kinnared.	Bengt Jansson i N:r 3 Årstad.	Kapital... Ränta .. Expenser	100 — 8	— — 75		10	50	
4	23/2	Göta Hofrätts dom d. 4/12 97.	Kammarherren Cronehjort, Klöfdala.	Inspektoren L. Fridolf.	Kapital.. Expenser	1,000 50	— —		10	50	
						1,050	—				

fogden i Halmstads fögderi för år 1898.

9	10				11					
	Afförda belopp				Vid årets slut balanserade belopp					
Förrättningsmannens åtgärder, hinder för verkställigheten, medel, som influtit, samt af annan rättegande framställdt betalnings- eller förmånsrätts-anspråk.	utbetalda till fordringsegare.		i följd af hinder för verkställighet eller af annan anl		ej influtna.		i länets ränteri nedsatta.		innestående hos förrättningsmannen.	
1897 den 18/9 utmättes 1/16 mtl Tuna. » » 3/11 auktion å fastigheten. » » 15/12 köpeskillingsliqvid och fördelning, dervid fordringsbeloppet sökanden tillades. 1898 den 14/1 då sökanden ej lyftat medlen, insändes, jemlikt 137 § U.-L., desamma till Öfverexekutor i länet			280	60						
1897 den 4/10 verkställes utmätning af lösegendom. » » 8/10 lemnade sökanden anstånd på två månader. » » 22/12 försåldes egendomen å auktion. 1898 » 3/1 erhöll sökanden liqvid	762	35								
1897 den 2/12 verkställes utmätning af lösegendom. 1898 » 20/1 försåldes egendomen. » » 26/1 inkom liqvid. » » 26/1 afsändes, enligt sökandens skriftliga begäran, medlen till honom under assurans	1,445	60								
23/1 inkom fordringsbeloppet, som af gäldenären vid underrättelsen om utmätningsansökningen godvilligt erlagts. 1/4 inlevererades beloppet till länets ränteri ..... 4/4 ankom nedsättningsbeviset.							76	45		
24/1 då utmätning skulle förrättas, aflemnade gäldenären enligt 39 § U.-L. borgen, som omhändertogs af sökanden, dervid fordringshandlingarne tillika återställdes ...			58	75						
27/1 då utmätning skulle ske, har gäldenären, som mot utslaget vädjat, stält pant, som förvaras hos undertecknad (eller hos N. N.). 10/12 inlemnades Göta Hofrätts dom af 9/11, innefattande fastställelse af häradsrättens utslag. 20/12 utmättes panten					108	75				
6/3 har gäldenären, då utmätning hos honom skulle verkställas, styrkt, att penningar till fullgörande af Hofrättens dom blifvit hos Konungens Befallningshafvande nedsatta			1,050	—						

1	2	3	4	5	6			7	8		
Målets N:r.	Dag, då målet till förrättningsmannen inkommit.	Myndighets beslut eller annan handling, på grund hvaraf verkställighet sökes.	Den sökande.	Den, mot hvilken verkställighet sökes.	Verkställighetens art; fordringsbeloppet i kapital, ränta och kostnadsersättning.			Länsman elle annan man, till hvilken verkställigheten öfverlemnas, och dagen derför.	Förrättningskostnaden. Belopp.		:r hvarmed fördelning skett.
5	22/3	Öfverexekutors i länet utslag d. 15/2.	A. Nilsson i Varberg.	J. Persson å Margreteberg.	Kapital ..	200	—				
					Ränta ...	—	—				
					Expenser	8	75		4	50	6
6	23/3	Öfverexekutors i länet utslag d. 15/2.	Densamme.	Nils Persson å N:r 7 Qvibille.	Kapital..	75	—				
					Expenser	8	5		6	50	5
						83	75				
7	25/4	Öfverexekutors i länet utslag d. 17/2.	Rådmannen A. Lundström, Halmstad.	Per Persson i N:r 9 Heberg.	Qvarstad				3		
8	26/4	Öfverexekutors i länet utslag d. 18/12 97.	O. Persson i Kärr, adr. Malmsjö.	S. Nilsson i Röd.	Kapital...	191	25		7		9
						8	75				
						200	—				
9	26/4	Öfverexekutors i länet utslag d. 18/12 97.	B. Svensson i Berg, adr. Sandhem.	Densamme.	Kapital..	100	—				
					Ränta ...	11					
					Expenser	8	75		7	20	8
						120	—				
10	27/4	Öfverexekutors i länet utslag d. 20/3.	Inspektoren J. Bergström.	Mejeristen A. Lindström.	Kapital .	75	—				
					Ränta ...	—	—		14		
					Expenser	8	50				
						83	50				

9	10				11				
Förrättningsmannens åtgärder, hinder för verkställigheten, medel, som influtit, samt af annan rättegande framställdt betalnings- eller förmånsrätts-anspråk.	Afförda belopp				Vid årets slut balanserade belopp				
	utbetalda till fordringsegare.		i följd af hinder för verkställighet eller af annan anledn.		ej influtna.		i länets ränteri nedsatta.		innestående hos förrättningsmannen.
29/3 utmättes lös egendom. 19/4 företeddes bevis, att besvär mot utslaget blifvit anförda. 22/4 har sökanden mot borgen lyftat den utmätta egendomen					208	75			
29/3 utmättes lös egendom. 12/4 försåldes egendomen å auktion, då köpeskillingen kontant erlades. 14/4 underrättades sökanden att liqvid influtit och att, derest medlen ej lyftas före den 1/7, de komma att insändas till ränteriet. 2/7 inlevererades, efter afdrag af förrättningskostnaden, köpeskillingen till länets ränteri. 5/7 ankom nedsättningsbeviset. 10/7 lemnades nedsättningsbeviset åt sökanden	83	75							
30/4 utslaget verkställdt och handlingarne återställda.									
29/4 utmättes för denna och den under nästa n:r anteckknade fordran lös egendom. 7/5 anmäldes af sjökaptenen A. Stjerna anspråk enligt 118 § U.-L. 11/5 försåldes egendomen å auktion, dervid köpeskillingen erlades. 8/6 fördelningssammanträde, hvarvid, då öfverenskommelse ej kunde träffas, förslag angående köpeskillingens fördelning afgafs. 29/6 utbetalades medlen, hvarjemte, enär vidare tillgång saknades, fordringshandlingarna återställdes	40	—	160	—					
Se anteckningarna under nästföregående N:r	24	—	96	—					
30/4 verkställdes utmätning af lös egendom. 30/4 lemnade sökanden fyra månaders anstånd med vidare exekutiv åtgärd. 31/8 utsattes auktion till den 15/9. 2/9 lemnades anstånd under ytterligare tre månader. 2/11 förföll ansökningen och upphäfdes utmätningen. 5/11 utmättes kostnaden och återställdes fordringsbeviset. 20/11 försåldes det utmätta och lemnades sökanden redovisning			83	50					

1	2	3	4	5	6			7	8		
Målets N:r.	Dag, då målet till förrättningsmannen inkommit.	Myndighets beslut eller annan handling, på grund hvaraf verkställighet sökes.	Den sökande.	Den, mot hvilken verkställighet sökes.	Verkställighetens art; fordringsbeloppet i kapital, ränta och kostnadsersättning.			Länsman eller annan man, till hvilken verkställigheten öfverlemnas, och dagen derför.	Förrättningskostnaden		
									Belopp.		hvarmed fördelning skett.
11	26/6	öks häradsrätts utslag d. 18/12 97.	Per Nilsson i Åker, adr. Skillingaryd.	Sven Jönsson i Hede.	Afhysning. Expenser	50	—		9	—	
12	26/6	öks häradsrätts utslag d. 18/12 97.	Per Nilsson i Hälle, Svenljunga.	Anders Månsson i Klef.	Utrifning af vattenverk.						
13	29/6	Öfverexekutors i länet utslag d. 15/6 98.	Handl. A. Ström, Vernamo.	Nils Olsson i Broby.	Kapital...	500	—		21	10	
					Ränta ...	30	—				
					Expenser	9	—				
						539	—				
14	27/9	Auktionsprotokoll d. 8/6.	Anders Larsson i Groryd, adr. Tönnersjö.	Per Persson i Åby.	Kapital...	50	—		4	50	
					Känta ...	1	50				
						51	50				

9	10				11					
	Afförda belopp				Vid årets slut balanserade belopp					
Förrättningsmannens åtgärder, hinder för verkställigheten, medel, som influtit, samt af annan rättegande framstäldt betalnings- eller förmånsrätts-anspråk.	utbetalda till fordringsegare.		i följd af hinder för verkställighet eller af annan anledning.		ej influtna.		i länets ränteri nedsatta.		innestående hos förrättningsmannen.	
$^{5}/_{7}$ gjordes anmälan hos öfverexekutor enligt 47 § U.-L. $^{11}/_{7}$ ankom öfverexekutors order angående verkställigheten. $^{13}/_{7}$ verkställdes utslaget och sökanden fick lyfta den honom tilldömda ersättning.....	50									
$^{3}/_{7}$ gjordes anmälan hos öfverexekutor enligt 47 § U.-L. $^{11}/_{7}$ ankom öfverexekutors resolution, genom hvilken parterne hänvisats att öfver utslaget söka förklaring. $^{13}/_{7}$ återställdes handlingarna till sökanden.										
$^{1}/_{7}$ utmättes gäldenärens enda tillgång $^{1}/_{8}$ mantal Åker, deråt värdering skedde samma dag, och bestämdes af gäldenären, att auktion skulle hållas å tingsstället. $^{2}/_{7}$ förordnades landtbrukaren A. Berg till sysloman enligt 80 § U.-L. $^{2}/_{7}$ anmäldes hos öfverexekutor utmätningen och att auktionsställe blifvit af gäldenären bestämdt. $^{5}/_{7}$ kungjordes arrendatorn A. Lind förbud att utgifva arrende till annan än sysslomannen. $^{5}/_{7}$ afgick bref till stadsfogden i Halmstad med begäran om sådant förbuds delgifning med handlanden J. Lundin såsom innehafvare af en lägenhet under hemmanet. $^{11}/_{7}$ ankom bevis om förbudets delgifning med Lundin. $^{11}/_{7}$ utsattes auktionen till den 16 Aug. och expedierades kungörelse och kallelsebref härom. $^{14}/_{8}$ anmäldes af kaptenen J. Sjögren fordran för ogulden frälseränta. $^{16}/_{8}$ försåldes hemmanet till A. Jönsson i Arup för 3,000 kronor, hvaraf inbetalades 500 kronor. $^{27}/_{9}$ förrättades liqvid öfver köpeskillingen, hvilken icke lemnade någon tillgång till gäldande af sökandens fordran. $^{29}/_{9}$ underrättades sökanden att fordringsbeviset borde af honom återtagas, vid äfventyr att detsamma eljest vid December månads ingång komme att till länets ränteri insändas. $^{2}/_{12}$ nedsattes fordringsbeviset i länets ränteri. $^{5}/_{12}$ ankom nedsättningsbeviset. $^{18}/_{12}$ emottog sökanden nedsättningsbeviset mot qvitto ...			539							
$^{2}/_{10}$ verkställdes utmätning, sedan gäldenären i skriftligt bevis erkänt skulden. $^{17}/_{10}$ försåldes den utmätta egendomen. $^{25}/_{10}$ erlades köpeskillingen. $^{27}/_{10}$ erhöll sökanden liqvid.....	51	50								

1	2	3	4	5	6			7	8		
Målets N:r.	Dag, då målet förrättningsmannen inkommit.	Myndighets beslut eller annan handling, på grund hvaraf verkställighet sökes.	Den sökande.	Den, mot hvilken verkställighet sökes.	Verkställighetens art; fordringsbeloppet i kapital, ränta och kostnadsersättning.			Länsman eller annan man, till hvilken verkställigheten öfverlemnas, och dagen derför.	Förrättningskostnaden. Belopp.		N:r å hvarmed fördelning skett.
15	$^{27}/_{10}$	Auktionsprotokoll d. $^{8}/_{6}$.	Anders Larsson i Groryd, adr. Tönnersjö.	Sven Persson i Knarrhult.	ital..	25		$^{28}/_{10}$. Länsman Mörk.	3		
					Ränta ...	—					
16	$^{1}/_{11}$	Öfverexekutors i länet utslag d. $^{18}/_{10}$.	Börje Nilsson i Kärred.	Anders Jonsson i Garn.	Kapital..	500	—		6		
					Ränta ...	—	—				
					Expenser	10	50				
						510	50				
17	$^{1}/_{11}$	Öfverexekutors i länet utslag d. $^{18}/_{10}$.	Jöns Persson i Åryd.	Lars Andersson i Bläckstorp.	Kapital..	600	—		7		
					Ränta ...	—					
					Expenser	10					
18	$^{9}/_{12}$	Öfverexekutors i länet utslag d. $^{1}/_{12}$.	Anders Persson i Åker. Skillingaryd.	Nils Nilsson i Berg.	Kapital...	100	—				
					Ränta ...	—	—				
					Expenser	8	50				
						108	50				
19	$^{9}/_{12}$	Öfverexekutors i länet utslag d. $^{1}/_{12}$.	Jöns Jönsson i Klef, adr. Vartofta.	Per Nilsson i Torp.	Kapital...	50	—		4	—	
					Ränta ...	3	—				
					Expenser	8	50				
						61	50				

9	10				11					
	Afförda belopp				Vid årets slut balanserade belopp					
Förrättningsmannens åtgärder, hinder för verkställigheten, medel, som influtit, samt af annan rättegande framställdt betalnings- eller förmånsrätts-anspråk.	utbetalda till fordringsegare.		i följd af hinder för verkställighet eller af annan anledning.		ej influtna.		i länets ränteri nedsatta.		innestående hos förrättningsmannen.	
$^{3}/_{11}$ då utmätningen skulle verkställas, vägrade gäldenären att erkänna skulden, hvarför handlingarna till sökanden återställdes			25	—						
$^{20}/_{11}$ utmättes och värderades $^{1}/_{8}$ mantal N:r 1 Garn, och som gäldenären begärde auktion å landskansliet blefvo $/_{11}$ handlingarna till öfverexekutor insända			510	50						
$^{21}/_{11}$ utmättes och värderades $^{1}/_{8}$ mantal N:r 1 Bläckstorp, och som gäldenären icke uppgifvit auktionsställe blefvo $^{24}/_{11}$ handlingarna insända till öfverexekutor. $^{4}/_{12}$ ankom öfverexekutors beslut om auktionens hållande å tingsstället. $^{6}/_{12}$ utsattes auktionen till den 15 Januari 1899 samt expedierades kungörelse och kallelsebref					610	50				
$^{9}/_{12}$ handlingarna insända med posten, men då skuldebrefvet, hvarpå utslaget grundades, icke var bifogadt, kunde verkställighet ej meddelas. Intyg ur dagboken öfversändt			108	50						
$^{18}/_{12}$, då utmätning skulle hos gäldenären verkställas, är beloppet af honom erlagdt. $^{19}/_{12}$ underrättades sökanden att liqvid influtit och att medlen, derest de ej lyftades före d. $^{1}/_{3}$ 1899, komme att insändas till ränteriet									61	50

Kronofogdens i N. N. fögderi

1898		Debet.	Exekutions-medel.		Öfriga medel.		Summa.	
Januari	1	Behållning från år 1897	1	7			1,494	
»	2	Mag:n i Sala Bref-Diariet $\frac{108}{1897}$	—	—	23	15		1
»	11	Landskontorets förskottsmedel BD. 25	—	—	1,000	—	1,	—
»		nouppbörd				70	4,3	
»	21	Dito	—	—	3,435	30	3,435	
»	22	Länsman Friberg BD. 2			103	1	1	1
»	23	L:n Mörk Utsöknings-Diariet 1 och BD. $\frac{68}{1897}$	76	45	49	7	1	1
»	25	L:n Borg BD. $\frac{97}{1897}$	—	—	7		7	
»	26	L:n Borg UD. $\frac{92}{1897}$	1,447		—	—	1,447	
»	»	K. B. i länet BD. $\frac{75}{1897}$	—	—	19	55	1	
»	27	Fjerdingsman Persson BD. $\frac{114}{1897}$	—	—	17		17	40
»	»	L:n Friberg BD. $\frac{101}{1897}$	—	—		7		
»	29	Landskontorets liqvid för reqvisitionsförslag BD. 36		—			135	
»		Johan Larsson deposition af böter BD. 40	—		1	—	1	
		Summ	2,614	7	9,605	50	12,220	

Anmärkning. Kassajournalen må ock föras så att endast ärendets diariinummer och icke den myndighet eller person, hvarifrån medel influtit eller till hvilken medel utbetalts, i journalen antecknas, likasom ock hinder ej möter för uppdelande af kolumnen för »öfriga medel» i flera kolumner, såsom exempelvis för »förskotterade medel», »medel som redovisas i fögderiets specialräkning och bötesredogörelse», »handräckningsmedel» m. fl. För lättnad vid journalens förande må, då flera penningeposter i samma ärende inflyta, endast sammanlagda beloppet införas i vederbörande kolumn, hvarförutom summakolumnen kan, om så önskas, lemnas öppen, allenast densamma ifylles i det summariska utdraget.

kassajournal för år 1898.

1898		Kredit.		Exekutions-medel.		Öfriga medel.		Summa.	
Januari	2	Kom.-Nämnd:n i Löfsta BD. $\frac{204}{1897}$		—	—	110	20	110	20
»	3	Landskon:t BD. $\frac{198}{1897}$		—	—	263	30	263	30
»	»	J. A. Wallin UD. $\frac{61}{1897}$	762: 35						
		Kostnader i målet	25: 75	788	10	—	—	788	10
»	5	Uppbördsm. för prestlönemedel i Solberga BD. $\frac{108}{1897}$		—	—	23	15	23	15
»	»	Landtränt:t BD. $\frac{195}{1897}$		—	—	30	—	30	—
»	12	L:n Mörk förskottsmedel BD. 25		—	—	150	—	150	—
»	»	» Borg d:o d:o		—	—	200	—	200	—
»	»	» Friberg d:o d:o		—	—	100	—	100	—
»	14	Öfverexekutor i länet: leverering UD. $\frac{52}{1897}$	280: 60						
		Kostnader i målet	22: —	302	60	—	—	302	60
»	15	Nils Nilsson m. fl. vittnesersättningar BD. 22		—	—	56	50	56	50
»	20	Halmstads fögd. BD. $\frac{68}{1897}$		—	—	49	70	49	70
»	»	Pastor i Lit: ersättning för tjenstefrimärken BD. 38		—	—	8	10	8	10
»	»	Landskont:t BD. 2		—	—	103	10	103	10
»	26	Afsändt under assurans till W. Dahl UD. $\frac{92}{1897}$	1445: 60						
		Kostnader i målet	2: —	1,447	60	—	—	1,447	60
»	27	K. B. i Kalmar BD. $\frac{114}{1897}$		—	—	17	40	17	40
»	»	Kom.-Nämd:n i Vallby BD. $\frac{101}{1897}$		—	—	3	70	3	70
»	29	Häradsskrifvaren: af influten debetsedelslösen		—	—	80	10	80	10
»	»	Landtränt:t: Uppbörd samt BD. $\frac{97 \text{ och } 75}{1897}$		—	—	7,763	75	7,763	75
		Summa utbetaldt		2,538	30	8,959	—	11,497	30
		Behållning till nästa månad		76	45	646	50	722	95
		Summa		2,614	75	9,605	50	12,220	25

N. N. kronofogdekontor den 31 Januari 1898.

N. N.

Summariskt utdrag af kronofogdens i N. N.

			Exekutions-medel.		Öfriga medel.		Summa.
		Debet.					
Januari	1	Behållning från föregående månad	1,090	7	403		1,494
		Uppbörd.					
»	1—31	Under månaden influtna medel	1,524	05	9,202	—	10,7
		Summa	2,614	75	9,605	50	12,

fögderi kassajournal för Januari månad 1898.

		Exekutions-medel.	Öfriga medel.	Summa.
	Kredit.			
	Utgift.			
Januari 1—31	Under månaden verkställda utbetalningar	2,538 30	8,959 —	11,497
» 31	Behållning till nästa månad	7 45	646 50	722 95
	Summa	2,614 75	9,605 50	12, 25

N. N. kronofogdekontor den 6 Februari 1898.

N. N.